

Konsolidirani financijski izvještaji i izvješće neovisnog revizora

ADRIS GRUPA D.D.

31. prosinca 2015.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. PROSINCA 2015.

(U TISUĆAMA KUNA)	BILJEŠKA	2015.	2014.
Poslovni prihodi	5	4.054.175	2.754.264
Ostali prihodi	6	778.644	333.318
Promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda		10.616	43.575
Nastale štete u osiguranju neto od reosiguranja	8	(1.793.344)	(1.168.508)
Troškovi materijala i usluga	7	(1.013.471)	(871.000)
Troškovi zaposlenih	9	(1.047.749)	(874.688)
Amortizacija i vrijednosna usklađenja	16, 17, 18	(350.161)	(238.491)
Ostali poslovni rashodi	10	(360.228)	(213.076)
Ostali dobiti – neto	11	(3.234)	139.335
Dobit iz poslovanja		275.248	(95.271)
Financijski prihodi	12	97.813	200.051
Financijski rashodi	12	(9.632)	(4.736)
Financijski prihodi – neto	12	88.181	195.315
Udio u dobiti pridruženih društava	19	3.266	5.779
Dobit prije oporezivanja		366.695	105.823
Porez na dobit	13	(79.084)	(6.385)
Neto dobit za godinu od nastavka poslovanja		287.611	99.438
Neto dobit za godinu od prestanka poslovanja	34	1.106.556	222.123
Neto dobit razdoblja		1.394.167	321.561
Ostala sveobuhvatna dobit			
Tečajne razlike		-	7.726
Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju – neto od odgođenog poreza na dobit		(42.169)	102.424
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit		(42.169)	110.150
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		1.351.998	431.711

Neto dobit za:		
Dioničare Društva	1.375.563	365.321
Nekontrolirajući udjeli	18.604	(43.760)
	1.394.167	321.561

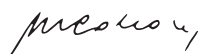
Sveobuhvatna dobit za:		
Dioničare Društva	1.347.941	455.262
Nekontrolirajuće udjele	4.057	(23.551)
	1.351.998	431.711

Osnovna/razrijeđena zarada po dionici koja se odnosi na dioničare Društva (u kunama)	14	86,43	22,56
--	----	-------	-------

Ove konsolidirane financijske izvještaje na stranicama od 60 do 198 odobrila je Uprava Društva 25. travnja 2016. godine.

MR. SC. ANTE VLAHOVIĆ
predsjednik Uprave Adris grupe

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA DAN 31. PROSINCA 2015.

(U TISUĆAMA KUNA)

BILJEŠKA

2015.

2014.

IMOVINA**Dugotrajna imovina**

Nekretnine, postrojenja i oprema	16	3.923.822	4.589.701
Ulaganja u nekretnine	17	758.049	822.739
Nematerijalna imovina	18	873.006	1.040.409
Ulaganja koja se drže do dospijea	20	2.147.553	2.304.822
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	21	2.082.481	1.350.036
Odgodena porezna imovina	24	343.367	286.706
Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate	19	93.653	256.657
Potraživanja iz poslovanja i ostala potraživanja	23	145.113	183.051
Depoziti	26	4.142.356	1.457.970

14.509.400   12.292.091

Kratkotrajna imovina

Zalihe	25	369.105	821.613
Potraživanja iz poslovanja i ostala potraživanja	23	2.446.641	3.420.214
Ulaganja koja se drže do dospijea	20	263.754	307.893
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	21	3.270	15.776
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	27	280.498	511.684
Depoziti	26	1.138.071	450.376
Novac i novčani ekvivalenti	26	174.396	234.007

4.675.735   5.761.563

Ukupno imovina

19.185.135   18.053.654

KAPITAL I OBVEZE
Kapital i rezerve

Temeljni kapital		164.000	164.000
Kapitalna dobit		27.080	16.922
Vlastite dionice		(152.957)	(41.459)
Zakonske pričuve		12.448	12.448
Rezerve fer vrijednosti		38.334	82.215
Ostale pričuve		7.464.696	7.461.897
Zadržana dobit		959.406	375.536

	28	8.513.007	8.071.559
Nekontrolirajući udjeli		1.126.009	1.181.962

Ukupno kapital		9.639.016	9.253.521
-----------------------	--	------------------	------------------

OBVEZE**Dugoročne obveze**

Kredit	29	131.910	140.102
Rezerviranja	31	915.146	220.784
Tehničke pričuve	32	4.605.395	4.142.262
Odgođena porezna obveza	24	219.954	262.511

		5.872.405	4.765.659
--	--	-----------	-----------

Kratkoročne obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	30	886.362	1.155.501
Obveze za porez na dobit		591.331	31.076
Kredit	29	29.456	258.658
Rezerviranja	31	55.818	241.052
Tehničke pričuve	32	2.110.747	2.348.187

		3.673.714	4.034.474
--	--	-----------	-----------

Ukupno obveze		9.546.119	8.800.133
----------------------	--	------------------	------------------

Ukupno kapital i obveze		19.185.135	18.053.654
--------------------------------	--	-------------------	-------------------

---

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA DIONIČKE GLAVNICE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
NA DAN 31. PROSINCA 2015.

(U TISUĆAMA KUNA)	BILJEŠKE	GLAVNICA KOJA SE MOŽE PRIPISATI DIONIČARIMA DRUŠTVA		
		TEMELJNI KAPITAL	KAPITALNA DOBIT	VLASTITE DIONICE
Stanje 1. siječnja 2014.		164.000	16.922	(41.459)
Dobit za 2014. godinu		-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit				
Promjena fer vrijednosti financijske				
imovine raspoložive za prodaju		-	-	-
Tečajne razlike iz preračuna				
inozemnog poslovanja		-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit		-	-	-
Transakcije s vlasnicima				
Stjecanje podružnica	33	-	-	-
Otkup od nekontrolirajućih				
interesa	35	-	-	-
Prijenos zadržane dobiti	28 /iv/	-	-	-
Prijenos iz rezervi u zadržanu				
dobit	28 /iv/	-	-	-
Objavljena dividenda	28 /v/	-	-	-
Ukupne transakcije s vlasnicima		-	-	-
Stanje 31. prosinca 2014.		164.000	16.922	(41.459)

GLAVNICA KOJA SE MOŽE PRIPISATI DIONIČARIMA DRUŠTVA

ZAKONSKE PRIČUVE	REZERVE FER VRIJEDNOSTI	OSTALE PRIČUVE	ZADRŽANA DOBIT	MANJINSKI UDJELI	UKUPNO
12.448	-	7.186.276	391.435	168.273	7.897.895
-	-	-	365.321	(43.760)	321.561
-	82.215	-	-	20.209	102.424
-	-	-	7.726	-	7.726
-	82.215	-	373.047	(23.551)	431.711
-	-	-	-	1.037.926	1.037.926
-	-	-	50	(686)	(636)
-	-	390.421	(390.421)	-	-
-	-	(114.800)	114.800	-	-
-	-	-	(113.375)	-	(113.375)
-	-	275.621	(388.946)	1.037.240	923.915
12.448	82.215	7.461.897	375.536	1.181.962	9.253.521

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA DIONIČKE GLAVNICE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
NA DAN 31. PROSINCA 2015.

(U TISUĆAMA KUNA)	BILJEŠKE	GLAVNICA KOJA SE MOŽE PRIPISATI DIONIČARIMA DRUŠTVA		
		TEMELJNI KAPITAL	KAPITALNA DOBIT	VLASTITE DIONICE
Stanje 1. siječnja 2015.		164.000	16.922	(41.459)
Dobit za 2015. godinu		-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit				
Promjena fer vrijednosti financijske				
imovine raspoložive za prodaju		-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit		-	-	-
Transakcije s vlasnicima				
Prodaja podružnica	34	-	-	-
Otkup od nekontrolirajućih interesa	35	-	-	-
Prijenos zadržane dobiti		-	-	-
Prijenos iz rezervi u zadržanu dobit	28 /iv/	-	-	-
Objavljena dividenda	28 /v/	-	-	-
Kupnja vlastitih dionica	28 /ii/	-	-	(165.045)
Prodaja vlastitih dionica	28 /ii/	-	10.158	53.547
Ostalo		-	-	-
Ukupne transakcije s vlasnicima		-	10.158	(111.498)
Stanje 31. prosinca 2015.		164.000	27.080	(152.957)

GLAVNICA KOJA SE MOŽE PRIPISATI DIONIČARIMA DRUŠTVA

ZAKONSKE PRIČUVE	REZERVE FER VRIJEDNOSTI	OSTALE PRIČUVE	ZADRŽANA DOBIT	MANJINSKI UDJELI	UKUPNO
12.448	82.215	7.461.897	375.536	1.181.962	9.253.521
-	-	-	1.375.563	18.604	1.394.167
-	(43.881)	16.259	-	(14.547)	(42.169)
-	(43.881)	16.259	1.375.563	4.057	1.351.998
-	-	-	-	(22.667)	(22.667)
-	-	11.412	(50)	(37.343)	(25.981)
-	-	675.128	(675.128)	-	-
-	-	(700.000)	700.000	-	-
-	-	-	(796.568)	-	(796.568)
-	-	-	-	-	(165.045)
-	-	-	-	-	63.705
-	-	-	(19.947)	-	(19.947)
-	-	(13.460)	(791.693)	(60.010)	(966.503)
12.448	38.334	7.464.696	959.406	1.126.009	9.639.016

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. PROSINCA 2015.

(U TISUĆAMA KUNA)	BILJEŠKA	2015.	2014.
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti:			
Novac generiran poslovanjem	36	815.795	304.712
Plaćeni porez		(90.541)	(57.071)
Plaćena kamata		(7.126)	(15.317)
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti prodanih podružnica	34	(59.566)	308.198
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti		658.562	540.522
Novčani tok korišten za ulagačke aktivnosti:			
Stjecanje podružnica, neto od novca dobivenog stjecanjem	33	-	(2.052.183)
Primici od prodaje podružnica, neto od novca danog stjecanjem		3.714.319	-
Kupnja udjela u pridruženom društvu		-	-
Primici od udjela u pridruženim društvima	19	-	18.349
Ulaganje u financijsku imovinu koja se drži do dospjeća	20	(164.183)	(194.847)
Primici od prodaje financijske imovine koja se drži do dospjeća	20	329.230	275.699
Ulaganje u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju	21	(1.016.519)	(653.306)
Primici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju		254.142	-
Ulaganje/povlačenje depozita – neto		(3.332.402)	2.070.227
Primici od prodaje ulaganja u vrijednosne papire i obveznice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		208.901	376.135
Nabava materijalne i nematerijalne imovine	16, 17, 18	(387.876)	(307.438)
Dani krediti – neto		559.584	5.312
Naplaćene kamate		140.406	325.792
Primici od prodaje materijalne imovine	11	314	3.944
Primici od dividendi		7.843	4.692
Novčani tok korišten za ulagačke aktivnosti prodanih podružnica	34	(162.807)	(30.064)
Novčani tok korišten za ulagačke aktivnosti		150.952	(157.688)

Novčani tok korišten za financijske aktivnosti:			
Kupovina vlastitih dionica	28	(165.045)	-
Prodaja vlastitih dionica	28	63.705	-
Otkup dionica od manjinskih dioničara	35	(25.981)	(636)
Isplata dividendi		(791.105)	(113.375)
Otplata kredita		(68.840)	(54.882)
Primici od kredita		38.531	45.560
Novčani tok korišten za financijske aktivnosti prodanih podružnica	34	79.609	(101.632)
Novčani tok korišten za financijske aktivnosti		(869.126)	(224.965)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(59.611)	157.869
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		234.007	76.138
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine		26	174.396
		234.007	234.007

BILJEŠKA 1

Opći podaci

Adris grupa Rovinj (Grupa) sastoji se od Matice Adris grupa d.d., Rovinj (Društvo) i podružnica navedenih u nastavku.

Matica je registrirana u Rovinju, Obala Vladimira Nazora 1, Hrvatska i bavi se upravljanjem ulaganjima u povezana društva i ostalim ulaganjima. Grupa se preko nekoliko podružnica bavi turizmom, trgovinom te marikulturom te od 2014. godine preko stečene podružnice Croatia osiguranje d.d. i djelatnošću osiguranja. Tijekom 2015. godine grupa je prodala podružnice koje su se bavile proizvodnjom i preradom duhana i trgovinom duhanskim proizvodima (bilješka 34).

Na dan 31. prosinca 2015. i 2014. godine dionice Adris grupe d.d. i Maistra d.d. kotiraju na tržištu javnih dioničkih društava na Zagrebačkoj burzi.

Adris grupa d.d. je tijekom 2015. godine otkupila preostale udjele manjinskih dioničara u društvu Tvornica Duhana Zagreb d.d. i time stekla 100% dionica društva te je 23. veljače 2015. godine objavljen prestanak trgovanja navedene dionice.

Adris grupa d.d. vlasnik je slijedećih društava koja čine Adris grupu (Grupu).

NAZIV PODRUŽNICE (% VLASNIŠTVA)	2015.	2014.
TDR D.O.O., ROVINJ, HRVATSKA (BILJEŠKA 34):	–	100
· Hrvatski duhani d.d. Virovitica, Hrvatska (bilješka 34)	–	92,7
· Istragrafika d.d., Rovinj, Hrvatska (bilješka 34)	–	100
· TDR Parsian Company, Iran (bilješka 34)	–	100
· TDR Rovita Ljubljana d.o.o., Slovenija (bilješka 34)	–	100

· TDR Sarajevo d.o.o., Bosna i Hercegovina (bilješka 34)	-	100
· TDR Beograd d.o.o., Srbija (bilješka 34)	-	100
· TDR Skopje d.o.o.e.l., Makedonija (bilješka 34)	-	100
· TDR Sh.p.k., Priština, Kosovo (bilješka 34)	-	100
· TDR Podgorica d.o.o., Crna Gora (bilješka 34)	-	100
· TDR Germany, Hamburg, Njemačka (bilješka 34)	-	100
· Adista d.o.o., Rovinj, Hrvatska (bilješka 34)	-	100
· Adista BH, Sarajevo, Bosna i Hercegovina (bilješka 34)	-	100
ROVITA SOFIJA, BUGARSKA	100	100
ADRIA RESORTS D.O.O., ROVINJ, HRVATSKA:	100	100
· Maistra d.d., Rovinj, Hrvatska	89,11	89,11
· Grand hotel Imperial d.d.	81,57	81,57
· Slobodna Katarina d.o.o. Rovinj, Hrvatska	100	100
· Cromaris d.d., Zadar	99,25	99,25
· Cenmar Export Import d.o.o. Kali, Hrvatska	100	100
· Cenmar Tkon d.o.o. Zadar, Hrvatska	-	pripojeno
· Cenmar Košara d.o.o. Zadar, Hrvatska	-	pripojeno
· Cromaris Italia s.r.l., Treviso, Italija	100	100
INOVINE D.D., ZAGREB, HRVATSKA (BILJEŠKA 34):	-	88,8
· Adria tisak d.o.o., Zagreb, Hrvatska	-	pripojeno
· E.distribucija d.o.o., Rovinj, Hrvatska	-	pripojeno
OPRESA D.D., SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA (BILJEŠKA 34):	-	97,1
· Inovine BH, Sarajevo, Bosna i Hercegovina (bilješka 34)	-	100
ABILIA D.O.O., ROVINJ, HRVATSKA	100	100
TVORNICA DUHANA ZAGREB D.D., HRVATSKA	100	98,55
CROATIA OSIGURANJE D.D., ZAGREB:	66,12	66,07
· CROATIA Lloyd d.d., Zagreb	100	100
· CROATIA mirovni dom d.o.o., Zagreb	100	100
· Histria Construct d.o.o.	100	100
· Razne Usluge d.o.o. – u likvidaciji, Zagreb	100	100
· CROATIA – Tehnički pregledi d.o.o., Zagreb	100	100
· STP Pitomača, Pitomača	100	100
· STP Blato, Blato	100	100
· Slavonijatrans – Tehnički pregledi d.o.o., Sl. Brod	76	76
· Herz d.d., Požega	100	100
· CROATIA osiguranje mirovinsko društvo d.o.o., Zagreb	100	100

· CROATIA zdravstveno osiguranje d.d., Zagreb	100	100
· Poliklinika Ars Medica, Pula	74	74
· Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje, Zagreb	100	100
· Milenijum osiguranje a.d., Beograd	99,92	99,92
· CROATIA Sigurimi sh.a., Priština	100	100
· CROATIA osiguranje d.d., Ljubuški	94,33	52,05
· Crotehna d.o.o., Ljubuški	100	100
· CROATIA remont d.d., Čapljina	60,79	69,79
· Croauto d.o.o., Mostar	66,8	66,8
· Hotel Hum d.o.o., Ljubuški	100	100
· Ponte d.o.o., Mostar	100	100
· CROATIA osiguranje a.d. društvo za osiguranje neživota, Skopje	100	100
· CROATIA osiguranje a.d., društvo za osiguranje života, Skopje	100	100

BILJEŠKA 2

Sažetak značajnih računovodstvenih politika

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih konsolidiranih financijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje, osim tamo gdje je drugačije navedeno.

2.1 Osnove sastavljanja

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koji su usvojeni u EU primjenom metode povijesnog troška, koji su promijenjeni obavljenom revalorizacijom financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka te financijske imovine raspoložive za prodaju.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno MSFI zahtijeva upotrebu određenih ključnih računovodstvenih procjena. Također se od Uprave zahtijeva da se služi presudbama u procesu primjene

računovodstvenih politika Grupe. Područja koja uključuju viši stupanj prosudbe ili složenosti, odnosno područja gdje su pretpostavke i procjene značajne za financijske izvještaje prikazana su u bilješci 4.

Društvo je u skladu s MSFI objavilo informacije vezane uz stjecanje podružnica sukladno MSFI 3 Poslovna spajanja (bilješka 33) i informacije vezane uz prodaju podružnica sukladno MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja (bilješka 34).

Prema zahtjevima MSFI 3 sukladno konačno utvrđenim fer vrijednostima imovine i obveza stečenih podružnica promijenjene su stavke vezane uz utvrđivanje konačnog goodwilla u izvještaju o financijskom položaju i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na dan 31. prosinca 2014. godine i za godinu tada završenu. Navedene promjene ne predstavljaju ispravljanje pogrešaka iz ranijih razdoblja već promjene zahtijevane i dopuštene primjenom MSFI 3.

Prema zahtjevima MSFI 5 napravljene su promjene u prezentaciji stavki u izvještaju

o financijskom položaju i izvještaju o novčanom toku te reklasifikacije 2014. godine. Napravljene promjene ne predstavljaju ispravljanje pogrešaka iz ranijih razdoblja već obavezne prezentacijske reklasifikacije koje propisuje primjena MSFI 5.

Druge reklasifikacije u izvještaju su objavljene u bilješki 2.34.

A) NOVI I DOPUNJENI STANDARDI – PRIMJENJIVI OD 1. SIJEČNJA 2015.

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2015. godine usvojila sljedeće nove i dopunjene MSFI-je koje je odobrila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2010. do 2012. godine se sastoje od promjena na sedam standarda (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16 i MRS 28 te MRS 24).
- Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2011. do 2013. godine se sastoje od promjena na četiri standarda (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 13 te MRS 40).
- Planovi definiranih primanja: doprinosi zaposlenika – dodaci MRS-u 19

Usvajanje ovih poboljšanja nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje kao ni na prethodna razdoblja te vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja.

B) BUDUĆI ZAHTJEVI

Objavljeno je nekoliko novih standarda i dodataka MSFI-vima te smjernica Odbora

za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koji još nisu na snazi za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2015. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Ne očekuje se da će ove promjene imati značajan utjecaj na buduće financijske izvještaje Grupe, osim sljedećih standarda:

- *MSFI 9 Financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)*

MSFI 9 regulira klasifikaciju, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza i uvodi nova pravila za računovodstvo zaštite. U prosincu 2014. godine, Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde unio je daljnje promjene u pravila klasifikacije i mjerenja te je uveo novi model umanjenja vrijednosti. Uvođenjem ovih promjena, MSFI 9 je sada dovršen.

Uprava Grupe je procijenila sljedeće moguće efekte primjene novog standarda MSFI 9 na svoje financijske izvještaje:

- Nakon promjena koje je IASB odobrio srpnju 2014. godine Grupa više ne očekuje da će nova pravila o klasifikaciji, mjerenju i prestanku priznavanja imati utjecaj na njihovu financijsku imovinu i obveze.

- Iako Grupa tek mora provesti detaljnu procjenu dužničkih instrumenata trenutno klasificiranih kao financijska imovina raspoloživa za prodaju, procjenjuje se da bi oni mogli ispunjavati uvjete za klasifikaciju po fer vrijednosti u ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) uzevši u obzir trenutni

poslovni model korišten za tu imovinu. Stoga neće biti promjena u iskazivanju ove imovine.

- Također neće biti nikakvog učinka na iskazivanje financijskih obveza Grupe budući da novi zahtjevi isključivo utječu na iskazivanje financijskih obveza koje su priznate po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, a Grupa nema takvih obveza.
- Novim pravilima zaštite računovodstvo zaštite u većoj je mjeri usklađeno s praksom upravljanja rizikom Grupe. U pravilu će primjena računovodstva zaštite u budućnosti biti lakša jer se standardom uvodi pristup koji je više utemeljen na načelima. Novim se standardom također uvode prošireni zahtjevi objavljivanja i promjene u prezentiranju.
- Novi model umanjenja vrijednosti jest model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) koji može dovesti do ranijeg priznavanja kreditnih gubitaka.
- Grupa još nije procijenila utjecaj novih pravila na svoje instrumente zaštite i rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane Europske unije.

- *MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)*

Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izdao je novi standard za priznavanje prihoda. On će zamijeniti MRS 18 koji pokriva ugovore za robu i usluge i MRS 11 koji pokriva ugovore o izgradnji.

Novi standard temelji se na načelu da se prihodi priznaju kada se kontrola nad dobrima ili uslugama prenosi na kupca – tako da pojam kontrole zamjenjuje postojeći pojam rizika i koristi.

Neke ključne promjene u odnosu na sadašnju praksu su sljedeće:

- Svi paketi roba ili usluga koje se razlikuju trebaju se zasebno priznavati, te je sve popuste i rabate na ugovornu cijenu potrebno alocirati na zasebne elemente
- Prihodi se mogu priznati ranije nego prema sadašnjim standardima ako naknada varira iz bilo kojeg razloga (kao npr. za poticaje, rabate, naknade za dobro izvođenje posla, autorske naknade, postizanje željenog ishoda itd.)
- Trenutak u kojem se prihodi mogu priznavati može se promijeniti: dio prihoda koji se priznaje u trenutku kada je ugovor pri završetku možda će se morati priznavati tijekom trajanja ugovora i obrnuto
- Postoje nova posebna pravila o licencama, jamstvima, nepovratnim naknadama koje se unaprijed plaćaju i konsignacijskim aranžmanima, te
- Postoji povećani opseg objava.

Subjekti će moći birati između potpune retroaktivne primjene ili buduće primjene s dodatnim objavama.

Uprava Grupe trenutno procjenjuje utjecaj novih pravila MSFI-a 15 i utvrdila je sljedeća područja koja će vjerojatno biti pogođena:

- produžena jamstva koja će se morati iskazati kao zasebne obveze isporuke, što će odgoditi priznavanje dijela prihoda

- usluge IT-savjetovanja kod kojih nove smjernice mogu dovesti do utvrđivanja zasebnih obveza isporuke, što bi ponovno moglo utjecati na trenutak u kojem će se prihod priznati, i
- bilančno prezentiranje prava povrata čiji će se bruto iznos morati u budućnosti izračunati iz neta (zasebno priznavanje prava na povrat robe od korisnika i obveze povrata sredstva).

Grupa u ovom trenutku ne može procijeniti utjecaj novih pravila na svoje financijske izvještaje, već će provesti detaljniju procjenu utjecaja u sljedećih dvanaest mjeseci. Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane Europske unije.

- *MSFI 16 Najmovi (objavljen u siječnju 2016. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.siječnja 2019. godine)*

Novim se standardom utvrđuju pravila priznavanja, mjerenja, prezentiranja i objave najмова. Kod svih najмова najmoprimac ostvaruje pravo na upotrebu imovine na početku najma, kao i pravo na financiranje ako se najamnina plaća u ratama. Stoga se MSFI-jem 16 ukida klasificiranje najмова u operativne ili financijske najmove, kao što se zahtijevalo MRS-om 17, i umjesto toga uvodi se jedinstveni model računovodstva najmoprimca. Najmoprimci će u računu dobiti i gubitka morati priznati: a) imovinu i obveze za sve najmove duže od 12 mjeseci, osim u slučaju niske vrijednosti odnosno imovine, i b) amortizaciju unajmljene imovine odvojeno od kamate obračunate na obveze za najam. U MSFI-ju

16 u značajnoj se mjeri preuzimaju računovodstveni zahtjevi za najmodavce iz MRS-a 17. Stoga će najmodavci i dalje klasificirati svoje najmove u operativne ili financijske najmove te svaku od te dvije vrste najma iskazuju na drugačiji način. Grupa trenutno procjenjuje utjecaj izmjena na svoje financijske izvještaje.

2.2 Konsolidacija

A) OVISNA DRUŠTVA

Ovisna društva su sva društva (uključujući strukturirana društva) koja su pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada je izložena, ili kada ima prava na različite povrate koji proizlaze iz povezanosti s društvom te kada svojom kontrolom nad društvom ima mogućnost utjecati na te povrate. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu, te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Grupa koristi računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje podružnice je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavničkih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastanu. Stečena prepoznatljiva

imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje nekontrolirajuće interese u stečenom društvu po proporcionalnom udjelu nekontrolirajućeg interesa u neto imovini stečenog društva.

Višak prenesene naknade, iznos bilo kojeg nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednost na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini iskazuje se kao goodwill. Ako je to manje od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

B) TRANSAKCIJE I NEKONTROLIRAJUĆI INTERESI

Grupa transakcije s nekontrolirajućim interesima tretira kao transakcije s većinskim vlasnicima Grupe. Kod otkupa dionica od manjinskih dioničara razlika između plaćenih iznosa i pripadajućeg stečenog udjela knjigovodstvene vrijednosti neto imovine podružnice iskazuju se u kapitalu. Dobici ili gubici od prodaje manjinskog udjela isto tako iskazuju se u kapitalu.

Kad Grupa izgubi kontrolu ili značajan utjecaj, svi zadržani udjeli u društvu ponovno se procjenjuju na svoju fer vrijednost, uz priznavanje promjene knjigovodstvene vrijednosti u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Fer vrijednost je početna knjigovodstvena vrijednost u svrhu naknadnog računovodstvenog tretmana zadržanih udjela kao pridruženog društva, zajedničkog pothvata ili financijske imovine. Nadalje, svi iznosi prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti vezani za to društvo računovodstveno se tretiraju kao da je Grupa izravno prodala povezanu imovinu ili obveze. To može značiti da se iznosi prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Ako se smanji vlasnički udio u pridruženom društvu, ali je zadržan značajan utjecaj, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, kad je to potrebno, reklasificira se samo proporcionalni dio iznosa prethodno priznatih u ostalom sveobuhvatnoj dobiti.

C) ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Pridruženim društvima smatraju se društva u kojima Grupa ima između 20 i 50% glasačkih prava, odnosno u kojima ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. U financijskim izvještajima Grupe navedena ulaganja iskazana su primjenom metode udjela, te su početno priznata po trošku. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuje goodwill utvrđen kod stjecanja (umanjen za akumulirane gubitke od umanjenja).

Udio Grupe u dobitima ili gubicima pridruženih društava nakon stjecanja priznaje

se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, a udio promjena u pričuvama nakon stjecanja priznaje se u pričuvama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja usklađuje se za kumulativne promjene nastale nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak, odnosno kada nadmašuje vlasnički udio u pridruženom društvu, uključujući sva neosigurana potraživanja koja čine sastavni dio neto ulaganja, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako su za Grupnu nastale obveze ili ako su izvršena plaćanja u ime pridruženog društva.

Nerealizirani dobiti od transakcija između Grupe i njegovih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženim društvima. Jednako tako eliminiraju se i nerealizirani gubici, ukoliko transakcija ne pruža dokaze o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Prema potrebi, računovodstvene politike pridruženih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

D) ZAJEDNIČKI POSLOVI

Grupa primjenjuje MSFI 11 na sve zajedničke poslove. Prema MSFI-ju 11 ulaganja u zajedničke poslove klasificirana su kao zajednička poslovanja ili zajednički pothvati, ovisno o ugovornim pravima i obvezama svakog ulagača. Grupa je ocijenila prirodu svojih zajedničkih poslova i definirala ih je kao zajedničke pothvate. Zajednički pothvati iskazuju se po metodi udjela.

2.3 Izvještavanje o segmentima

Operativni segmenti su dijelovi subjekta o kojima se izvještava na način koji je konzistentan s internim izvještavanjem koje se prezentira glavnom donositelju poslovnih odluka. Glavni donositelj poslovnih odluka koji je odgovoran za donošenje odluka o resursima koje treba rasporediti na segment i ocijeniti njegovo poslovanje identificiran je kao Uprava Adris grupe koja donosi strateške odluke.

2.4 Strane valute

A) FUNKCIONALNA I IZVJEŠTAJNA VALUTA

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Društva i izvještajnu valutu Grupe.

B) TRANSAKCIJE I STANJA U STRANOJ VALUTI

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja prevode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po tečaju na dan transakcije. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Tečajne razlike nastale na nemonetarnoj imovini u stranoj valuti kao što su glavničke vrijednosnice iskazane po fer vrijednosti u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti iskazane su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao dio njihovih dobitaka ili gubitaka od preračuna na fer vrijednost.

C) ČLANICE GRUPE

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- i. imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- ii. prihodi i rashodi za svaki izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- iii. sve nastale tečajne razlike priznaju se u sveobuhvatnoj dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se unutar dioničkog kapitala. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

2.5 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u bilanci po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju.

Povijesni trošak uključuje trošak koji je izravno povezan sa stjecanjem imovine.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina jedino ako će Grupa imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine, te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u financijskom razdoblju u kojem su nastali.

Zemljište i imovina u pripremi se ne amortiziraju. Amortizacija ostalih nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška te imovine na njenu rezidualnu vrijednost tijekom njenog procijenjenog korisnog vijeka trajanja kako slijedi:

KORISNI VIJEK TRAJANJA U GODINAMA

Zgrade	12 – 50
Postrojenja i oprema	2,5 – 20

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa trenutno dobila od prodaje imovine umanjenoj za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Rezidualna vrijednost imovine je nula ako Grupa očekuje da će ju koristiti do kraja njenog vijeka trajanja. Rezidualna vrijednost imovine i korisni vijek uporabe pregledavaju se na svaki datum bilance i po potrebi usklađuju.

U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknativog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknativog iznosa (bilješka 2.8).

Dobici i gubici nastali prodajom određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti sredstva i uključuju se u ostale dobitke/gubitke u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

2.6 Nematerijalna imovina

A) LICENCE ZA SOFTVER

Licence za softver kapitaliziraju se na temelju troškova stjecanja i troškova koji nastaju dovođenjem softvera u radno stanje. Ovi troškovi amortiziraju se tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe u razdoblju od 4 godina.

B) ZAŠTITNI ZNAKOVI I LICENCE

Zaštitni znakovi i licence iskazani su po povijesnom trošku. Zaštitni znakovi i licence imaju ograničen vijek uporabe i iskazuju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom kako bi se alocirao trošak zaštitnih znakova i licenci tijekom njihovog procijenjenog vijeka uporabe od 5 godina.

C) BRANDOVI

Brandovi stečeni poslovnim spajanjima iskazuju se po inicijalno utvrđenoj fer

vrijednosti (na dan stjecanja) umanjeni za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom kako bi se alocirao trošak branda u toku njegovog procijenjenog vijeka uporabe (15 godina).

D) ODNOSI S KUPCIMA I DUGOROČNI UGOVORI IZ NEŽIVOTNIH OSIGURANJA

Pojedinačno ostvareni odnosi s kupcima i stečeni dugoročni ugovori i prava iz neživotnih osiguranja iskazuju se po povijesnom trošku u razdoblju kada se pruža usluga. Odnosi s kupcima i dugoročni ugovori iz neživotnih osiguranja stečeni poslovnim spajanjima priznaju se po fer vrijednosti na dan stjecanja. Takvi ugovori i prava imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako postoji. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog trajanja odnosa i ugovora kako bi se alocirao trošak prava u toku njihovog procijenjenog vijeka uporabe (od 6 godina).

E) VRIJEDNOST POSLOVANJA ŽIVOTNIH OSIGURANJA

Vrijednost poslovanja životnih osiguranja stečenih poslovnim spajanjima priznaju se po fer vrijednosti na dan stjecanja. Takva imovina ima ograničen vijek trajanja sukladno trajanju dugoročnih ugovora o životnom osiguranju i iskazuje se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako postoji. Amortizacija se obračunava pravocrtnom

metodom tijekom procijenjenog trajanja odnosa i ugovora kako bi se alocirao trošak prava u toku njihovog procijenjenog vijeka uporabe (od 20 godina).

F) PRAVA IZ POTRAŽIVANJA KOJA
PROIZLAZE IZ UGOVORA O OSIGURANJU

Pojedinačno ostvarena prava koja proizlaze iz ugovora o osiguranju iskazuju se po povijesnom trošku u razdoblju kada se pruža usluga. Prava koja proizlaze iz ugovora o osiguranju stečena poslovnim spajanjima priznaju se po fer vrijednosti na dan stjecanja. Takva prava imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako postoji. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog trajanja odnosa i ugovora kako bi se alocirao trošak prava u toku njihovog procijenjenog vijeka uporabe (od 8 godina).

G) GOODWILL

Goodwill predstavlja razliku između fer vrijednosti troška stjecanja i fer vrijednosti udjela Grupe u neto prepoznatljivoj imovini stečene podružnice na dan stjecanja. Goodwill nastao stjecanjem podružnica iskazuje se u okviru nematerijalne imovine. Zasebno iskazan goodwill godišnje se provjerava zbog umanjenja vrijednosti ili kad god postoje pretpostavke za umanjenje te se iskazuje po trošku stjecanja umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla se ne ukidaju.

Goodwill se alocira na jedinice stvaranja novca za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti. Alokacija se provodi na one jedinice stvaranja novca za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja u kojem je nastao goodwill (Bilješka 2.8).

2.7 Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine odnose se uglavnom na poslovne zgrade i skladišta koja se drže u svrhu dugoročnog stjecanja prihoda od najma ili zbog porasta njihove vrijednosti i Grupa se njima ne koristi. Ulaganja u nekretnine tretiraju se kao dugotrajna ulaganja, osim ako nisu namijenjena prodaji u sljedećoj godini i kupac je identificiran, u kojem se slučaju svrstavaju u kratkotrajnu imovinu.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija zgrada obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka uporabe od 40 godina.

Naknadni izdaci kapitaliziraju se samo kada je vjerojatno da će Grupa od toga imati buduće ekonomske koristi i kada se trošak može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kada nastanu. Ukoliko Grupa počne koristiti imovinu namijenjenu prodaji, ona se reklasificira u nekretnine, postrojenja i opremu te njena knjigovodstvena vrijednost na dan reklasifikacije postaje

iznos pretpostavljenog troška koji će se naknadno amortizirati.

2.8 Poslovna spajanja

Računovodstvena metoda kupnje upotrebljava se za iskazivanje svih poslovnih spajanja neovisno o tome stječu li se glavnički instrumenti ili druga imovina. Naknada prenesena prilikom stjecanja ovisnog društva sastoji se od

- fer vrijednosti prenesene imovine
- obveza nastalih prema bivšim vlasnicima stečenog društva
- vlasničkih udjela koje je izdala grupa
- fer vrijednosti svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi i
- fer vrijednosti postojećih vlasničkih udjela u ovisnom društvu.

Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i nepredviđene obveze u poslovnom spajanju, pri čemu postoji mali broj iznimaka, početno se mjere po fer vrijednosti na datum stjecanja. Grupa priznaje manjinske interese u stečenom društvu po proporcionalnom udjelu manjinskog interesa u prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva primjenom metode stjecanja u etapama.

Troškovi povezani sa stjecanjem iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastanu.

Višak

- prenesene naknade,
- iznosa bilo kojeg manjinskog udjela u stečenom društvu i
- fer vrijednosti na datum stjecanja bilo kojeg prijašnjeg vlasničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti prepoznatljive neto imovine stečenog društva iskazuje se kao goodwill. Ako su ti iznosi manji od fer vrijednosti prepoznatljive neto imovine stečenog ovisnog društva, razlika se iskazuje izravno u računu dobiti i gubitka kao kupnja po cijeni nižoj od prodajne.

U slučaju odgođenog podmirivanja bilo kojeg dijela novčane naknade iznosi plativi u budućnosti diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost na datum razmjene. Korištena diskontna stopa jest stupnjevita kamatna stopa, tj. stopa po kojoj se mogu dobiti slične posudbe od neovisne financijske institucije pod usporedivim uvjetima.

Potencijalna naknada klasificira se kao financijska obveza ili kapital. Iznosi klasificirani kao financijska obveza naknadno se mjere po fer vrijednosti, a sve se promjene u fer vrijednosti iskazuju u računu dobiti i gubitka.

Ako je poslovno spajanje ostvareno u etapama, knjigovodstvena vrijednost postojećih vlasničkih udjela stjecatelja u stečenom društvu na datum stjecanja ponovno se mjeri po fer vrijednosti na datum stjecanja. Svi dobiti i gubici koji proizlaze iz takvog ponovnog mjerenja iskazuju se u računu dobiti i gubitka.

2.9 Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira (npr. zemljište i goodwill). Imovina koja se amortizira provjerava se radi mogućeg postojanja umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najnižu razinu kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

2.10 Financijski instrumenti

I. KLASIFIKACIJA I PRIZNAVANJE

Grupa raspoređuje svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, zajmovi i potraživanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju, ulaganja koja se drže do dospijeća i ostale financijske

obveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su financijska imovina i obveze stečeni.

Uprava određuje klasifikaciju financijske imovine i financijskih obveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovno je procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak su financijska imovina i financijske obveze klasificirani kao imovina i obveze koji se drže radi trgovanja ili oni koje je Grupa inicijalno rasporedila po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Imovina i obveze za trgovanje obuhvaćaju imovinu i obveze koje je Grupa stekla ili koji su nastali uglavnom radi prodaje ili ponovne kupnje u kratkom roku, ili se drže kao dio portfelja koji se vodi u svrhu kratkoročnog stjecanja dobiti ili pozicije.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuje dužničke i vlasničke vrijednosne papire, investicijske fondove i ostalu financijsku imovinu namijenjenu trgovanju.

Zajmovi i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospjećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma

bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina.

Računovodstvene politike za potraživanja koja nastaju iz ugovora o osiguranju navedene su u bilješci 2.13.

Financijska imovina koja se drži do dospijeca

Financijska imovina koja se drži do dospijeca predstavlja nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili utvrdivim iznosom plaćanja i fiksnim dospijecom za koju subjekt ima namjeru i mogućnost držati je do dospijeca. Ulaganja koja se drže do dospijeca uključuju državne i korporativne obveznice s fiksnim prinosom.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju je nederivativna financijska imovina koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Financijska imovina raspoređena kao raspoloživa za prodaju namjerava se držati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, tečajeva ili cijena vlasničkih instrumenata.

II. PRIZNAVANJE I PRESTANAK PRIZNAVANJA

Redovne kupnje i prodaje financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ulaganja koja se drže do dospijeca i

financijska imovina raspoloživa za prodaju priznaju se na datum trgovanja, odnosno datum kada se Grupa obvezuje na kupnju ili prodaju instrumenta. Zajmovi i potraživanja i financijske obveze početno se priznaju na datum nastanka.

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od financijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom financijskom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle ili kada su prenesene. Ukoliko se uvjeti financijske obveze značajno promijene, Grupa će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu financijsku obvezu s novim uvjetima.

Početno i naknadno mjerenje

Financijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju financijske imovine i financijskih obveza koje nisu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak transakcijske troškove koji se izravno povezuju sa stjecanjem ili izdavanjem financijske imovine ili financijske obveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje financijske instrumente po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i

financijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovoj tekućoj fer vrijednosti, bez umanjenja za troškove prodaje.

Za financijske instrumente kojima se trguje na aktivnim tržištima, utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza temelji se na kotiranim tržišnim cijenama. U ovo spadaju vlasničke vrijednosnice i dužnički instrumenti koji kotiraju na burzi.

Za sve druge financijske instrumente, fer vrijednost utvrđuje se korištenjem tehnika procjene vrijednosti. U tim tehnikama, fer vrijednosti se procjenjuju na temelju vidljivih financijskih podataka temeljem kojih se vrijednost utvrđuje primjenom metode diskontiranih novčanih tokova.

Kada se fer vrijednost vlasničkih instrumenata koji ne kotiraju ne može pouzdano utvrditi, instrumenti se iskazuju po trošku.

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospjeća vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Financijske obveze koje se ne raspoređuju u skupinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak vrednuju se po amortiziranom trošku. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstveni iznos pripadajućeg instrumenta te amortiziraju koristeći efektivnu kamatnu stopu tog instrumenta.

Dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Gubici od umanjenja vrijednosti, tečajne razlike, prihod od kamata, koji uključuju amortizaciju premije ili diskonta metodom efektivne kamatne stope, za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju, priznaju se u dobiti ili gubitku. Tečajne razlike od revalorizacije nemonetarne financijske imovine denominirane u ili vezane uz strane valute klasificirane kao raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, zajedno sa svim drugim promjenama u njihovoj fer vrijednosti, a prihod od dividende priznaje se u dobiti ili gubitku. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja financijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobiti ili gubici prenose se iz ostale sveobuhvatne dobiti u dobit ili gubitak.

Dobici i gubici od financijskih instrumenata koji se vrednuju po amortiziranom trošku mogu također nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti financijskog instrumenta i priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Osim dobitaka i gubitaka nastalih zbog promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju koji se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kako je gore opisano, svi ostali dobiti i gubici i kamate priznaju se kroz dobit ili gubitak u stavkama "Financijski prihodi" i "Financijski rashodi".

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i financijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum izvještavanja, bez umanjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za financijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosnice koje ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Grupa utvrđuje fer vrijednost na temelju opažajuće cijene (cijene sličnih ili istih pozicija), a kada niti ovo nije dostupno primjenjuje različite tehnike procjene koje koriste sve relevantne informacije i inpute koji mogu pomoći u procjeni fer vrijednosti. Ovo uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova i cjenovne opcijske modele, pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontiranog gotovinskog toka, procijenjeni budući gotovinski tokovi se temelje na najboljoj procjeni posloводства, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum izvještavanja za financijske instrumente sa sličnim uvjetima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum izvještavanja.

III. UMANJENJE VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE

Grupa provjerava na svaki datum izvještavanja postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti financijske imovine koja nije klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Umanjenje vrijednosti financijske imovine provodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima utjecaj na buduće novčane tokove od imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Grupa uzima u obzir dokaz o umanjenju vrijednosti za pojedinačnu imovinu te na skupnoj razini. Sva pojedinačno značajna financijska imovina provjerava se zbog umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Sva pojedinačno značajna financijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na skupnoj osnovi zbog umanjenja koje je nastalo, ali nije još prepoznato. Imovina koja nije pojedinačno značajna, provjerava se na skupnoj osnovi za umanjenje vrijednosti, grupirajući financijsku imovinu (koja se vodi po amortiziranom trošku) na osnovi sličnih obilježja rizika.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti financijske imovine (uključujući vlasničke vrijednosnice) uključuje nepodmirenje obveza ili kašnjenje dužnika, restrukturiranje kredita ili predujma od strane Grupe prema uvjetima koje Grupa inače ne bi razmatrala, indikacije da će dužnik ili izdavatelj ući u

stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za vrijednosnicu, ili ostale dostupne podatke vezane uz skupinu imovine, kao što su nepovoljne promjene u platnom položaju dužnika ili izdavatelja unutar te skupine, ili ekonomski uvjeti koji su povezani s nepodmirenjima obveza unutar te skupine.

U svrhu skupne procjene umanjenja vrijednosti, Grupa se oslanja na povijesno iskustvo u pogledu stope gubitka, vremenskog razdoblja prepoznavanja gubitka, usklađeno za procjene uprave o tome jesu li trenutni ekonomski i kreditni uvjeti takvi da mogu utjecati da stvarni gubici budu veći, odnosno manji, nego što su prethodno bili. Stope gubitka te očekivano razdoblje prepoznavanja redovito se preispituju.

Gubitak od umanjenja vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih gotovinskih tokova diskontiranih originalnom efektivnom stopom te imovine. Gubici se priznaju u dobiti ili gubitku te odražavaju u rezervaciji za umanjenje vrijednosti. Kamata na imovinu s umanjenom vrijednošću priznaje se kao amortizacija diskonta te kod naplate.

U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih kao raspoloživa za prodaju, značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška stjecanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena. Ukoliko postoji takav dokaz za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška stjecanja i tekuće fer vrijednosti, umanjen za gubitak od

umanjenja vrijednosti po toj financijskoj imovini prethodno priznat u dobiti ili gubitku, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje u dobiti ili gubitku. Gubici od umanjenja vrijednosti priznati u dobiti ili gubitku po vlasničkim vrijednosnicama ne mogu se naknadno ukidati kroz dobit ili gubitak, nego se sva povećanja vrijednosti do konačne prodaje priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti za financijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku te za dužničke vrijednosnice raspoložive za prodaju, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se otpušta te priznaje u dobiti ili gubitku. Promjene u iznosu ispravka vrijednosti za umanjenje vrijednosti koje se odnose na vremensku vrijednost novca priznaju se kao sastavni dio prihoda od kamata.

IV. SPECIFIČNI INSTRUMENTI

Dužničke vrijednosnice

Dužničke vrijednosnice klasificiraju se kao ulaganja koja se drže do dospelosti ili financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ovisno o svrsi za koju je dužnička vrijednosnica stečena.

Zajmovi i potraživanja od banaka

Depoziti kod banaka klasificirani su kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Vlasničke vrijednosnice

Vlasničke vrijednosnice klasificiraju se kao imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ili kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju po fer vrijednosti, osim ako nije moguće pouzdano odrediti fer vrijednost (kao što je prethodno opisano) kad se vrednuju po trošku stjecanja.

Zajmovi i potraživanja od osiguranika

Zajmovi i potraživanja od osiguranika iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

Ulaganja u fondove

Ulaganja u otvorene investicijske fondove klasificiraju se kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ili kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju po tekućoj fer vrijednosti.

Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja

Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja obuhvaćaju ulaganja osiguranika u unit-linked proizvode te se klasificiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak..

Potraživanja iz poslova osiguranja i ostala potraživanja

Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja i ostala potraživanja početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno

po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti.

Ugrađeni derivativi unutar ugovora o osiguranju i ugovora o ulaganju

Ponekad, derivativi mogu biti dio hibridnog (kombiniranog) financijskog instrumenta ili osigurateljnog ugovora koji uključuje i derivativ i osnovni ugovor, a koji rezultira time da neki od gotovinskih tokova hibridnog instrumenta variraju analogno derivativu samom za sebe. Takvi derivativi se ponekad nazivaju ugrađeni derivativi.

Ugrađeni derivativi se izdvajaju od osnovnog ugovora i vrednuju po fer vrijednosti, a promjene u fer vrijednosti ugrađenih derivativa uključuju se u dobit ili gubitak, ukoliko udovolje sljedećim uvjetima:

- ekonomske karakteristike i rizici ugrađenih derivativa nisu usko povezani s ekonomskim karakteristikama i rizicima osnovnog ugovora,
- zaseban instrument s karakteristikama jednakim ugrađenom derivativu bi zadovoljio definiciju derivativa,
- hibridni instrument se ne vrednuje po fer vrijednosti, a promjene u njegovoj fer vrijednosti ne priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Ugrađeni derivativi koji zadovoljavaju definiciju osiguravateljnog ugovora ne moraju se odvajati od osnovnog ugovora. Nadalje, Grupa je iskoristilo izuzeća koja predviđa MSFI 4 "Ugovori o osiguranju":

- ne odvaja i ne vrednuje po fer vrijednosti opciju osiguranika da otkupi ugovor o osiguranju za fiksni iznos (ili iznos koji se zasniva na fiksnom iznosu i kamatnoj stopi), čak i ako se ta cijena razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti osigurateljne obveze osnovnog ugovora,
- ne odvaja i ne vrednuje po fer vrijednosti opciju osiguranika da otkupi ugovor s obilježjima diskrecione participacije.

Netiranje financijskih instrumenata

Financijska imovina i obveze se netiraju, te se u izvještaju o financijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se stjecanje imovine i podmirenje obveza odvija istovremeno.

2.11 Imovina u najmu

Najmovi u kojima Grupa ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma. Grupa nema financijskih najмова.

2.12 Zalihe

Zalihe sirovina, proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda te rezervnih dijelova iskazuju se po trošku nabave ili neto ostvarivoj

vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda obuhvaća sirovine, trošak izravnog rada, ostale izravne troškove i pripadajući dio općih troškova proizvodnje. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom tijeku poslovanja umanjenu za varijabilne troškove prodaje.

Trgovačka roba iskazuje se po prodajnoj cijeni umanjenoj za poreze i marže.

Sitni inventar i alati u potpunosti se otpisuju prilikom stavljanja u uporabu.

2.13 Potraživanja od kupaca i potraživanja po zajmovima

Potraživanja od kupaca i potraživanja po zajmovima početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku uporabom metode efektivne kamatne stope, umanjena za ispravak vrijednosti. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikovog stečaja te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknativog iznosa potraživanja, a predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem efektivne kamatne stope. Iznosi ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca kao i naplaćena

ranije ispravljena potraživanja iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti – neto u okviru ostalih poslovnih rashoda.

2.14 Potraživanja iz poslova osiguranja

I. Potraživanja iz poslova osiguranja obuhvaćaju potraživanja od osiguranika po osnovi premije neživotnih osiguranja. Potraživanja po osnovi premije neživotnih osiguranja sastoje se od potraživanja za policiranu, a nefakturiranu premiju i potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju.

Priznavanje premije osiguranja opisano je bilješci 2.23 a) – “Zaračunate bruto premije”.

II. Potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za sumnjiva i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti. Umanjenje vrijednosti priznaje se za sva nenaplaćena potraživanja od čijeg roka dospijeca do datuma bilance je proteklo 180 dana. Umanjenje vrijednosti može se umanjiti za ona potraživanja po osnovi kojih je utvrđena obveza isplate štete dužniku (pričuva štete).

III. Potraživanja po osnovi prava na regres priznaju se za sve regresne predmete iz mirnog postupka koji proizlaze iz potraživanja od drugog osiguravajućeg društva i regrese za koje je sklopljena nagodba o plaćanju s drugom ugovornom stranom. Umanjenje

vrijednosti regresnog potraživanja utvrđuje se za sva potraživanja kod kojih je od datuma dospijeca prošlo 180 dana. Utvrđeno umanjenje vrijednosti može se umanjiti za ona regresna potraživanja po kojima je izvjesna naplata. Priznavanje prihoda od regresa odgođeno je zbog neizvjesnosti naplate. Prihodi od regresa odgođeni su u pogledu onih regresa koji nisu podmireni u novcu uz iznimku regresa od drugih osiguravajućih društava koji se odmah priznaju u dobiti i gubitku.

IV. Ostala potraživanja odnose se na potraživanja za kamate na kredite i depozite, potraživanja za predujmove, potraživanja za primljene instrumente plaćanja i sl.

2.15 Dugotrajna imovina koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se u bilanci kao ‘Dugotrajna imovina koja se drži radi prodaje’ ako će se njezina knjigovodstvena vrijednost prvenstveno nadoknaditi prodajom u razdoblju od 12 mjeseci nakon datuma bilance, a ne stalnim korištenjem. Imovina se reklasificira kada se ispune sljedeći uvjeti: (a) imovina je raspoloživa za prodaju u svom trenutnom stanju; (b) Uprava Grupe je odobrila i pokrenula aktivni program za pronalaženje kupca; (c) imovinom se aktivno trguje kako bi se ostvarila prodaja po razumnoj cijeni; (d) prodaja se očekuje u roku od godine dana i (e) ne očekuju se značajne promjene prodajnog plana ili povlačenje plana. Dugotrajna imovina

koja se u bilanci tekućeg razdoblja iskazuje kao namijenjena prodaji, ne reklasificira se u bilanci u usporednom razdoblju.

Nekretnine, postrojenja i oprema koja se drži radi prodaje mjere se po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, ovisno o tome što je niže. Nekretnine, postrojenja i oprema koja se drži radi prodaje ne amortiziraju se.

2.16 Depoziti

Depoziti kod banaka ugovaraju se s fiksnim rokovima dospjeća. Depoziti s originalnim rokom dospjeća dužim od 3 mjeseca iskazani su po amortiziranom trošku, klasificirani u okviru 'kredita i potraživanja' i iskazani posebno u bilanci kao 'depoziti'.

2.17 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

2.18 Dionički kapital

Dionički kapital sastoji se od redovnih dionica. Primici koji se iskazuju u glavnici pri izdavanju novih dionica ili opcija, iskazuju se umanjenoj za pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit.

Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnicu koja se može pripisati dioničarima Društva sve do povlačenja dionica ili njihovog ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnicu koja se može pripisati dioničarima Društva.

2.19 Posudbe

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Troškovi posudbi koji se mogu direktno dovesti u vezu sa stjecajem imovine ili imovinom u izgradnji kapitaliziraju se tijekom vremenskog razdoblja koje je potrebno da se sredstvo dovrši i pripremi za namjeravanu uporabu. Ostali troškovi posudbi terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, osim ako Grupa ima bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon datuma bilance.

2.20 Tekući i odgođeni porez na dobit

Porezni trošak za godinu sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza na dobit. Porez se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili direktno u kapitalu. U tom slučaju, porez se priznaje u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili u kapitalu.

Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na snazi u Republici Hrvatskoj na dan bilance za pojedina društva u grupi. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Iznos odgođenog poreza obračunava se metodom bilančne obveze, na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni porez se ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i koje u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u razdoblju kada će imovina biti nadoknađena ili obveza podmirena, na temelju poreznih stopa koje su, i poreznih zakona koji su,

na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Iznos odgođenog poreza na dobit obračunava se na privremene razlike nastale temeljem ulaganja u podružnice, osim kada je vrijeme ukidanja privremenih razlika kontrolirano od strane Grupe, te postoji vjerojatnost da se privremena razlika neće ukinuti u doglednoj budućnosti.

Odgođena porezna imovina priznaje se do visine buduće oporezive dobiti za koju je vjerojatno da će biti raspoloživa za iskorištenje privremenih razlika.

2.21 Primanja zaposlenih

A) OBVEZE ZA MIROVINE I OSTALE OBVEZE NAKON UMIROVLJENJA

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća, Grupa u ime svojih zaposlenika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Grupa nema dodatni mirovinski plan te stoga nema nikakvih drugih obveza u svezi s mirovinama zaposlenika.

Grupa ima obveze prema zaposlenima prilikom prestanka zaposlenja u nekim društvima u Grupi (prilikom odlaska u mirovinu, otkaza ili dobrovoljnog odlaska). Grupa priznaje obvezu za ova dugoročna primanja radnika ravnomjerno u razdoblju u kojem je primanje ostvareno, na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Obveza za dugoročna primanja radnika mjeri se korištenjem pretpostavki o

broju radnika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjenom trošku navedenih primanja te diskontnoj stopi.

B) OTPREMNINE

Obveze za otpremnine priznaju se kad Grupa prekine radni odnos zaposlenika prije normalnog datuma umirovljenja ili odlukom zaposlenika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Grupa priznaje obveze za otpremnine kada je dokazivo preuzelo obvezu da prekine radni odnos sa sadašnjim zaposlenicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustane ili osigurava otpremnine kao rezultat ponude da potakne dragovoljno raskidanje radnog odnosa. Otpremnine koje dostižu u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon datuma bilance, diskontiraju se na sadašnju vrijednost.

C) KRATKOROČNA PRIMANJA ZAPOSLENIH

Grupa priznaje rezerviranje za bonuse kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza. Nadalje, Grupa priznaje obvezu za akumulirane naknade za odsutnost s posla na temelju neiskorištenih dana godišnjeg odmora na dan bilance.

2.22 Rezerviranja

Rezerviranja za troškove restrukturiranja i sudske sporove priznaju se ako Grupa ima

sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza, koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu.

2.23 Priznavanje prihoda

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, trošarine, procijenjene povrate, rabate i diskonte i nakon eliminacije prodaje unutar Grupe.

Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe koje su opisane u nastavku.

I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE I USLUGA

a) Prihodi od veleprodaje robe i materijala

Prihodi od prodaje robe i materijala u veleprodaji priznaju se kada Grupa obavi isporuke kupcu, kada kupac ima slobodu

određivanja prodajne cijene i kada ne postoji nijedna nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na prihvaćanje proizvoda od strane kupca. Isporuka je izvršena kad se proizvodi otpreme na određenu lokaciju, rizici gubitka prenesu na kupca i kad je utvrđeno jedno od navedenog: kupac prihvaća proizvode u skladu s ugovorom ili Grupa ima objektivne dokaze o tome da su svi kriteriji prihvaćanja zadovoljeni.

Prihodi od prodaje iskazuju se na temelju cijene iz ugovora o prodaji, umanjeni za procijenjene količinske popuste i povrate. Procjene popusta i povrata utvrđuju se na temelju stečenog iskustva. Prodaja ne sadržava elemente financiranja, jer je rok naplate potraživanja u rasponu od 15 do 60 dana, što je u skladu s tržišnom praksom.

b) Prihodi od usluga

Prihod od izvršenih usluga određuje se temeljem sklopljenog ugovora s fiksnom cijenom uz ugovorene rokove do najduže 1 godine.

Prihodi od ugovora s fiksnom cijenom za usluge priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene prema pravocrtnoj metodi tijekom razdoblja trajanja ugovora.

c) Prihodi od maloprodaje robe

Prihodi od maloprodaje robe priznaju u trenutku prodaje robe kupcu. Prihodi od maloprodaje uglavnom se ostvaruju u gotovini ili putem kreditnih kartica. Iskazani prihodi uključuju naknade za kreditne

kartice koje se iskazuju u okviru ostalih troškova poslovanja.

II. PRIHODI I TROŠKOVI IZ OSIGURANJA

Zaračunate bruto premije

a) Zaračunate premije čine osnovne poslovne prihode, a sadrže zaračunate premije neživotnog i životnog osiguranja.

b) Zaračunate bruto premije neživotnih osiguranja uključuju sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju, neovisno da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje.

Zaračunate bruto premije neživotnog osiguranja uključuju sve bruto premije policirane u obračunskom razdoblju kojima je početak osigurateljne godine u obračunskom razdoblju, bez obzira odnose li se u potpunosti ili djelomično na sljedeća računovodstvena razdoblja. Premije su objavljene bruto, tj. uključuju provizije posrednicima i isključuju poreze i doprinose na premije. Policirane premije uključuju korekciju premije policirane u prethodnim računovodstvenim razdobljima i procjene premija policiranih na kraju razdoblja. Policirane premije odnosno bruto zaračunate premije kao i prijenosne premije uključuju korekcije za otpis nedospjelih iznosa potraživanja od vlasnika polica zbog prekida osiguranja. Neto gubici od umanjenja potraživanja po premiji osiguranika iskazuju se u sklopu ostalih poslovnih rashoda.

Zarađeni dio primljenih premija, priznaje se kao prihod. Premije se zarađuju od datuma nastanka rizika tijekom razdoblja osiguranja, na temelju obrasca preuzetih rizika.

c) Zaračunate bruto premije životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja.

U skladu s izuzetkom kojeg dozvoljava MSFI 4, premije životnih osiguranja računovodstveno se evidentiraju po gotovinskom načelu. Premije dopunskih osiguranja evidentiraju se također po gotovinskom načelu.

Nastale štete

Nastale štete obuhvaćaju sve likvidirane iznose šteta u obračunskom razdoblju, bez obzira u kojem su obračunskom razdoblju štete nastale, umanjeni za udio reosiguranja u štetama, naplaćena regresna potraživanja, prodane i nadoknađene iznose, te uvećani za pričuve šteta na kraju obračunskog razdoblja, a umanjeni za pričuve šteta na početku obračunskog razdoblja.

Bruto iznosi likvidiranih šteta, osim čistih likvidiranih šteta, uključuju troškove vezane za likvidaciju šteta (procjene, odvjetničke usluge i slično), otkupe i troškove po regresnim zahtjevima.

III. OSTALI PRIHODI

a) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost

potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima, priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

b) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na dividendu.

c) Prihodi od državnih subvencija

Prihodi od državnih subvencija priznaju se po njihovoj fer vrijednosti kada se sa sigurnošću može utvrditi da će subvencije biti primljene i da je Grupa ispunila sve uvjete koji su zahtijevani od strane države.

2.24 *Raspodjela dividendi*

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine Društva.

2.25 *Porez na dodanu vrijednost*

Porezna uprava zahtijeva podmirenje PDV-a na neto osnovi. PDV koji proizlazi iz

transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u bilanci na neto osnovi. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

2.26 Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima su nastale za nabavljena dobra ili usluge u redovnom poslovanju. Ove obveze su klasificirane kao tekuće ako plaćanje dopijeva u roku od jedne godine ili kraće, a ako ne, klasificirane su kao dugotrajne.

Obveze prema dobavljačima se početno priznaju po fer vrijednosti, a u budućim razdobljima se iskazuju po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

2.27 Obveze i povezana imovina s osnovne testa adekvatnosti obveza

MSFI 4 propisuje obavezno provođenje testa adekvatnosti obveza iz ugovora o osiguranju. Grupa na svaki datum izvještavanja procjenjuje jesu li njegove iskazane obveze za osiguranje adekvatne, koristeći sadašnje procjene budućih novčanih tokova po svim svojim ugovorima o osiguranju. Ako navedena procjena pokaže da je knjigovodstvena vrijednost obveza iz osiguranja nedovoljna u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, manjak se priznaje na teret dobiti ili gubitka. Procjene budućih novčanih tokova temelje

se na realnim aktuarskim pretpostavkama uzimajući u obzir tekuće iskustvo o nastanku šteta.

2.28 Tehničke pričuve

Tehničke pričuve iskazane u financijskim izvještajima odnose se na prijenosne premije, matematičku pričuvu osiguranja života, pričuvu za štete, pričuvu za kolebanje šteta i ostale osigurateljno tehničke pričuve, a formiraju se sukladno Pravilniku o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva osiguranja. Sve tehničke pričuve imaju pozitivno mišljenje imenovanog ovlaštenog aktuara Grupe.

I. PRIJENOSNE PREMIJE

Grupa obračunava prijenosne premije za one vrste osiguranja kod kojih osigurateljno pokriće traje i nakon kraja izvještajnog razdoblja budući da se osigurateljna godina i izvještajno razdoblje ne poklapaju. Osnovica za obračun bruto prijenosne premije neživotnih osiguranja je obračunata (policirana) premija, dok je osnovica za obračun bruto prijenosne premije dopunskih osiguranja uz osiguranje života naplaćena premija.

Prijenosne premije obračunavaju se po metodi pro rata temporis, osim za vrste osiguranja kredita gdje se uzima u obzir smanjenje osigurateljnog pokrića tijekom trajanja ugovora.

II. MATEMATIČKA PRIČUVA OSIGURANJA ŽIVOTA

Matematička pričuva osiguranja života obračunata je pojedinačno po svakom ugovoru o osiguranju neto prospektivnom metodom sukladno zakonskim propisima i pravilnicima HANFA-e.

III. PRIČUVE ZA ŠTETE

Pričuve za štete sadrže pričuve za prijavljene štete, pričuve za nastale neprijavljene štete i pričuve za troškove obrade šteta.

Pričuve za prijavljene štete utvrđuju se pojedinačnom procjenom. Kod određivanja pričuva za troškove obrade šteta i za nastale neprijavljene štete primijenjene su aktuarske metode.

Udio reosiguranja u pričuvama utvrđen je u skladu s reosiguratelnim ugovorima.

IV. PRIČUVA ZA RIZIKE KOJI NISU ISTEKLI

Pričuva za rizike koji nisu istekli oblikuje se tamo gdje očekivana vrijednost šteta i troškova, koji se odnose na neistekla razdoblja polica na snazi na datum izvještavanja, nadilazi pričuvu prijenosnih premija vezanu za te police. Pričuva za rizike koji nisu istekli računa se zasebno za pojedine vrste odnosno homogene grupe rizika.

V. PRIČUVA ZA BONUS E I POPUSTE

Pričuva za bonuse i popuste oblikuje se prema odredbama ugovora o osiguranju i u skladu s Pravilnikom o minimalnim

standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva osiguranja.

2.29 Tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja

Kako Grupa zaključuje police životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj snosi rizik ulaganja oblikovana je i odgovarajuća posebna pričuva po svakom ugovoru o osiguranju.

2.30 Reosiguranje

Grupa cedira premije reosiguranju u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja svog neto potencijalnog gubitka kroz diverzifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Grupu njene izravne obveze prema imateljima polica.

Cedirane premije i nadoknadivi iznosi prezentiraju se kroz dobit ili gubitak na bruto principu. Samo ugovori iz kojih proizlazi značajan prijenos rizika osiguranja računovodstveno se evidentiraju kao ugovori o reosiguranju. Iznosi naplativi po takvim ugovorima priznaju se u istoj godini kao i povezana šteta. Ugovori koji ne prenose značajan rizik osiguranja (tj. financijsko reosiguranje), računovodstveno se evidentiraju kao depoziti. Tijekom 2015. godine Grupa nije imala takvih ugovora.

Imovina s osnove reosiguranja uključuje iznose koji se potražuju od društava za reosiguranje za cedirane obveze iz osiguranja.

Potraživanja od reosiguravatelja su procijenjena na način konzistentan s pričuvama za neisplaćene štete ili štete plaćene po osnovi reosiguranih polica. Imovina s osnove reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose potraživanja od reosiguratelja u vezi s tehničkim pričuvama. Imovina iz poslova reosiguranja vezana uz tehničke pričuve formira se na temelju uvjeta ugovora o reosiguranju i vrednuje na istoj osnovi kao i povezane reosigurane obveze.

Potraživanja od reosiguranja procjenjuju se za umanjene vrijednosti na svaki datum izvještavanja.

2.31 Klasifikacija ugovora

Ugovori u kojima Grupa preuzima značajni rizik osiguranja od druge strane (vlasnika police) prihvaćajući nadoknaditi štetu vlasniku police ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utječe na imatelja police ili drugog korisnika osiguranja klasificiraju se kao ugovori o osiguranju. Rizik osiguranja razlikuje se od financijskog rizika.

Financijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više određenih kamatnih stopa, cijena vrijednosnica, cijena dobara, tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uvjet da u slučaju nefinancijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju također mogu donekle prenositi financijski rizik.

Ugovori u kojima prijenos rizika osiguranja s vlasnika police na Grupu nije značajan, klasificiraju se kao ugovori o ulaganju.

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu sadržavati obilježja diskrecionog sudjelovanja u dobiti. Ugovor s obilježjem diskrecionog sudjelovanja u dobiti su ugovorna prava imatelja police na primanje dodatka u odnosu na minimalna zagarantirana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti značajan dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka uz diskreciju izdavatelja i koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene skupine ugovora ili određenog tipa ugovora,
- realiziranim i/ili nerealiziranim prinosima na ulaganja u određene skupine imovine izdavatelja ili
- dobiti ili gubitku Društva koje je izdalo ugovore.

Diskrecioni element tih ugovora računovodstveno se evidentira unutar matematičke pričuve. Rezerviranja za diskrecione bonuse unutar matematičke pričuve čine iznosi proizašli iz sudjelujućih polica, čija alokacija imateljima polica nije specificirana na datum izvještavanja. Nakon odluke o alokaciji, vrše se transferi iz rezerviranja za diskrecijske bonuse na pojedinačne police.

Na datum izvještavanja iznos rezerviranja za diskrecijsku alokaciju dobiti za Grupu iznosio je 44.476 tisuća kuna (2014.: 48.821).

2.32 Upravljanje rizikom osiguranja

Rizik osiguranja odnosi se na rizik koji može nastati ako stvarne isplate šteta i naknada premašuju neto-knjigovodstveni iznos obveza iz osiguranja zbog slučajnosti, pogrešaka i/ili promjena okolnosti. Rizik osiguranja uključuje rizik nastupa štetnog događaja, rizik određivanja visine premije (tarifiranje), rizik oblikovanja pričuva te rizike reosiguranja.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja police prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik pričuva predstavlja rizik da je apsolutna razina tehničkih pričuva krivo procijenjena ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti. Rizik pribave neživotnih osiguranja također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom pričuva. Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik poboljšavanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polica, prekida, promjena u kapitalizaciji (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Grupa upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem. Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i bazira se

na velikom portfelju sličnih rizika tijekom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Svi ugovori osiguranja neživota su u pravilu godišnji i ugovaratelji imaju pravo odbiti produljenje ugovora ili promijeniti uvjete ugovora prilikom obnove.

Grupa prenosi dio rizika u reosiguranje kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Grupa kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost za pojedini rizik ovisno o vrsti osiguranja.

Rizik osiguranja prate aktuari kroz svoje poslove, a Sektor za upravljanje rizicima u dogovoru s njima preuzima pokazatelje kako bi taj rizik obuhvatili u sklopu upravljanja rizicima na razini cijele Grupe.

Izvešće o adekvatnosti pričuva, premije osiguranja kao i samopridržaja, daje imenovani ovlašteni aktuar.

KONCENTRACIJA RIZIKA OSIGURANJA

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Grupa izložena je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do kojega određeni događaj ili serija događaja mogu utjecati na obveze Grupe. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja povezanih ugovora kod kojih može nastati slična obveza. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da koncentracija također može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama

kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Grupa izložena neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju vlasnika polica osiguranja; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati utjecaj na veliki broj ugovora. Rizici koje pribavlja Grupa su locirani u Republici Hrvatskoj.

Koncentracija osigurateljnog rizika prije i poslije reosiguranja u odnosu na vrstu prihvaćenog osigurateljnog rizika prikazana je u tablici, s obzirom na knjigovodstvenu vrijednost nastalih šteta i odšteta (bruto i neto od reosiguranja) koje nastaju temeljem ugovora o osiguranju:

31. 12. 2015. (U TISUĆAMA HRK)	BRUTO	UDIO REO-	NETO
	NASTALE ŠTETE	SIGURANJA U NASTALIM ŠTETAMA	NASTALE ŠTETE
Osiguranje od nezgode	38.277	2.114	36.163
Zdravstveno osiguranje	9.569	(649)	10.218
Osiguranje cestovnih vozila	204.991	191	204.800
Osiguranje tračnih vozila	481	-	481
Osiguranje zračnih letjelica	10.575	8.948	1.627
Osiguranje plovila	58.297	13.576	44.721
Osiguranje robe u prijevozu	13.417	(113)	13.530
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	46.317	21.842	24.475
Ostala osiguranja imovine	202.756	7.501	195.255
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	283.149	(3.146)	286.295
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	2.073	446	1.627
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	9.418	1.556	7.862
Ostala osiguranja od odgovornosti	95.619	27.293	68.326
Osiguranje kredita	24.158	464	23.694
Osiguranje jamstava	1.306		1.306
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	6.858	(308)	7.166
Putno osiguranje	3.440		3.440
Ukupno neživotno osiguranje	1.010.700	79.715	930.985

Životno osiguranje	447.777	(49)	447.827
Rentno osiguranje	9.797	-	9.797
Dopunska osiguranja uz životno osiguranje	3.333	-	3.333
Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik	31.866	-	31.866
Ukupno životno osiguranje	492.773	(49)	492.823
Ukupno	1.503.473	79.665	1.423.808

31. 12. 2014. (U TISUĆAMA HRK)	BRUTO	UDIO REO-	NETO
	NASTALE ŠTETE	U NASTALIM ŠTETAMA	NASTALE ŠTETE
Osiguranje od nezgode	47.358	2.981	44.377
Zdravstveno osiguranje	18.736	1	18.735
Osiguranje cestovnih vozila	257.864	153	257.711
Osiguranje tračnih vozila	517	-	517
Osiguranje zračnih letjelica	6.887	6.370	517
Osiguranje plovila	37.532	16.067	21.465
Osiguranje robe u prijevozu	8.188	75	8.114
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	98.773	36.101	62.672
Ostala osiguranja imovine	249.332	29.807	219.524
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	270.954	17.742	253.212
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	244	35	209
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	18.675	5.667	13.008
Ostala osiguranja od odgovornosti	108.840	33.816	75.023
Osiguranje kredita	61.558	16.631	44.927
Osiguranje jamstava	509	-	509
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	10.252	2.796	7.456
Putno osiguranje	2.009	-	2.009
Ukupno neživotno osiguranje	1.198.228	168.242	1.029.986

Životno osiguranje	366.557	34	366.524
Rentno osiguranje	4.984	–	4.984
Dopunska osiguranja uz životno osiguranje	3.164	–	3.164
Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik	470	–	470
Ukupno životno osiguranje	375.176	34	375.142
Ukupno	1.573.404	168.276	1.405.128

Uprava vjeruje da neživotna osiguranja nemaju značajnu izloženost prema bilo kojoj skupini osiguranika po društvenim, profesionalnim, generacijskim ili sličnim kriterijima. Najveća vjerojatnost značajnih gubitaka proizlazi iz katastrofalnih događaja, kao što su poplave, tuča, oluje ili oštećenja uslijed potresa. Tehnike i pretpostavke koje Grupa koristi za izračun ovih rizika uključuju:

- Mjerenje zemljopisnih akumulacija,
- Procjenu najvećeg mogućeg gubitka,
- Reosiguranje viška štete.

NEŽIVOTNA OSIGURANJA

Osnovni pokazatelj rizika osiguranja je kvota šteta. U sljedećim tablicama su prikazane kvote šteta, kvote troškova i kombinirane kvote te kvote šteta neto od reosiguranja.

Usporedba kvota šteta i troškova za 2015. i 2014. godinu:

NEŽIVOTNA OSIGURANJA

31. PROSINCA 2015.

Kvota šteta	57,1%
Kvota troškova	41,5%
Kombinirana kvota	99,0%
Kvota šteta neto	60,4%

31. PROSINCA 2014.

Kvota šteta	57,4%
Kvota troškova	47,5%
Kombinirana kvota	104,8%
Kvota šteta neto	52,8%

ŽIVOTNA OSIGURANJA

Kod životnih osiguranja su izraženi kamatni rizik i biometrijski rizici. Kamatni rizik se obrađuje kroz tržišne rizike, a biometrijski rizici se prate na temelju aktuarskih analiza.

Analiza matematičke pričuve po garantiranoj kamatnoj stopi je kako slijedi

KAMATA URAČUNATA U CJENIKU JE U INTERVALU	MATEMATIČKA PRIČUVA* (U TISUĆAMA KUNA)	UDIO %
Na 31. prosinca 2015.		
[1, 3]	711.988	28,40%
[3, 4]	1.211.378	48,31%
[4, 5]	581.221	23,18%
[5, 6]	2.753	0,11%
	2.507.339	100,00%
Na 31. prosinca 2014.		
[1, 3]	430.417	18,90%
[3, 4]	1.228.100	53,92%
[4, 5]	616.175	27,05%
[5, 6]	2.977	0,13%
	2.277.669	100,00%

* Matematička pričuva je matematička pričuva ugovorenih svota i matematička pričuva dodatnih svota.

U gornjoj tablici je prikazana matematička pričuva po garantiranim kamatnim stopama. Prinos od ulaganja za životna osiguranja prikazan je u sljedećoj tablici i dovoljan

je za pokriće potrebne kamate za portfelj životnih osiguranja.

Prinos na matematičku pričuvu

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prosječno stanje matematičke pričuve	2.393.188	2.207.225
Prinos od ulaganja na matematičku pričuvu	111.382	125.405
Prinos	4,7%	5,7%

OSJETLJIVOST SADAŠNJE VRIJEDNOSTI
BUDUĆE DOBITI NA PROMJENE
ZNAČAJNIH VARIJABLI

Dobit ili gubitak i obveze iz osiguranja su većinom osjetljivi na promjene u smrtnosti, stopi troška i diskontnoj stopi koja se koristi u testu adekvatnosti obveza.

Grupa procjenjuje utjecaj promjena u ključnim varijablama koje imaju značajan

RIZIK ŽIVOTNOG OSIGURANJA – ANALIZA OSJETLJIVOSTI (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
	PROMJENA OBVEZE	PROMJENA OBVEZE
Kamatna stopa -0,5%	83.941	58.093
Smrtnost +10%	3.506	4.426
Troškovi +10%	26.126	25.455

Grupa koristi izračun sadašnje vrijednosti budućih profita (engl. present value of future profits ili PVFP) za potrebe upravljanja s osjetljivosti rizika osiguranja. Osnovni scenarij odnosi se na obračun obveza s pretpostavkama koje se koriste za izračun najbolje procjene (engl. best estimate). Osnovni scenarij predstavlja izračun uz primjenu pretpostavki opisanih u bilješci 2.36 tijekom testa adekvatnosti obveza. Za svaku policu se izračunava prihod od premije i ulaganja, a troškovi se izračunavaju temeljem troškova uprave i izdataka za štete.

Promjene u varijablama predstavljaju razumno moguće promjene koje bi, da su se dogodile, dovele do značajnih promjena u obvezama iz osiguranja na datum

utjecaj na sadašnju vrijednost buduće dobiti (“PVFP”) na kraju godine. Za svako razdoblje, projekcija je izračunata dobit (vektor profit), a “PVFP” se izračunava kao sadašnja vrijednost dobiti uz rizik diskontne stope.

Tablica u nastavku prikazuje analizu osjetljivosti za životno osiguranje.

izvještavanja. Razumno moguće promjene ne predstavljaju niti očekivane promjene u varijablama niti najgore scenarije. Analizirana je promjena u svakoj varijabli, pri čemu ostale pretpostavke ostaju nepromijenjene, a promjene u vrijednosti povezano imovine se zanemaruju.

Osjetljivost na promjene smrtnosti izračunata je smanjenjem smrtnosti za mirovinske proizvode za 10% i povećanjem smrtnosti za ostale proizvode za 10%, dok je osjetljivost na promjene troškova izračunata povećanjem troškova održavanja portfelja za 10%.

Najznačajniji učinak na dobit ili gubitak te na visinu tehničkih pričuva, kako pokazuju rezultati PVFP-a, ima promjena kamatnih stopa.

NEŽIVOTNO OSIGURANJE

U neživotnim osiguranjima, varijable koje imaju najveći utjecaj na obveze osiguranja odnose se na sudske sporove iz osiguranja automobilske odgovornosti. Obveze koje se odnose na sudske štete osjetljive su na pravne, sudske, političke, ekonomske i društvene trendove. Uprava smatra da nije izvedivo kvantificirati osjetljivost neživotnih osiguranja na promjene u ovim varijablama.

2.33 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći utjecaj na priznatu imovinu, obveze, prihode i rashode iz poslovanja osiguranja

I. NEŽIVOTNO OSIGURANJE

Na datum bilance formira se pričuva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, skupa s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose. Obveza za prijavljene, a nelikvidirane štete je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i povijesne dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije. Procjena pričuve za nastale, a neprijavljene štete (IBNR) je općenito podložna većem stupnju neizvjesnosti nego pričuva za prijavljene štete. IBNR pričuvu procjenjuju aktuari Društva.

Zavisno od karakteristika pojedine vrste osiguranja, portfelja Grupe i oblika i kvalitete raspoloživih podataka, pričuva za nastale a neprijavljene štete utvrđuje se najprikladnijim modelom koji se temelji na determinističkim ili stohastičkim metodama koje za osnovicu imaju trokut šteta. Kako bi budući razvoj šteta bio najbolje opisan odabrani model može sadržavati jednu ili kombinaciju nekoliko metoda.

Oblikovanje IBNR pričuve se radi po vrstama posla odnosno homogenim grupama rizika.

Za štete “dugog repa”, nivo pričuva u velikoj mjeri ovisi o procjeni razvoja šteta od posljednje godine razvoja za koju postoje povijesni podaci do konačnog razvoja. Preostali faktori razvoja šteta se procjenjuju razborito koristeći matematičke metode krivulja, koje projiciraju opažene faktore ili se baziraju na aktuarskoj procjeni.

Stvarna metoda koja se koristi ovisi o godini nastanka štete i opaženom povijesnom razvoju šteta. U mjeri u kojoj ove metode koriste povijesni razvoj šteta, pretpostavlja se da će se povijesni uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda nije ispunjeno pa je potrebno modificirati metode. Mogući razlozi su:

- ekonomski, politički i društveni trendovi (koji uzrokuju različit nivo inflacije u odnosu na očekivani);
- promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- nasumične varijacije, uključujući utjecaj velikih gubitaka.

IBNR pričuve su inicijalno procijenjene u bruto iznosu i radi se poseban izračun kako bi se procijenio udio reosiguranja.

Diskontiranje

Osim rentnih šteta, pričuve neživota se ne diskontiraju. Pričuve za štete osiguranja od odgovornosti koje se plaćaju u vidu rente utvrđene su kao sadašnja vrijednost budućih obveza na osnovi diskontne stope od 2% godišnje te Tablica smrtnosti Republike Hrvatske iz 2000 – 2002.

II. ŽIVOTNO OSIGURANJE

Matematička pričuva se računa neto prospektivnom metodom koristeći razumne aktuarske pretpostavke, a u skladu sa smjernicama izdanim od strane HANFA-e. Garantirana tehnička kamatna stopa po policama osiguranja iznosi od 1,5% do 6% ovisno o prvotnom (povijesnom) cjeniku.

Ugovaratelji osiguranja za slučaj smrti i doživljenja imaju pravo na udio u dobiti Društva ostvarenoj upravljanjem fondovima životnog osiguranja. Udjeli u dobiti izračunavaju se jedanput godišnje najranije po proteku prve odnosno druge godine trajanja osiguranja ovisno o cjeniku. Visinu udjela u dobiti određuje Uprava.

Za izračun matematičke pričuve Društvo koristi hrvatske tablice smrtnosti 2010-2012. Za potrebe izračuna matematičke pričuve za ugovore o osiguranju zaključene prije 2010. godine koristi se kamatna stopa 3,25% odnosno 3% (maksimalna stopa propisana od HANFA-e je 3,3%) za ugovore

o osiguranju zaključene u 2010. godini 3% i 2,75% (maksimalna stopa propisana od HANFA-e je 3%) odnosno 2,75%, 2,25% i 1,5% (maksimalna stopa propisana od HANFA-e je 2,75%) za ugovore o osiguranju zaključene nakon 2010. godine.

Osjetljivost dobiti ili gubitka i kapitala na promjene značajnih varijabli

Dobit ili gubitak i osigurateljne obveze su uglavnom osjetljivi na promjene u stopi ulaganja i stopi troškova koji su procijenjeni za potrebe izračuna adekvatnosti obveza.

Odredbe i uvjeti ugovora o osiguranju koji imaju značajni utjecaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Grupa nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje vozila, imovine, odgovornosti, pomorsko osiguranje, transportno osiguranje i osiguranje nezgode. Glavni izvor neizvjesnosti koji utječe na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova proizlazi iz neizvjesnosti nastanka budućih šteta kao i neizvjesnosti vezanih uz njihove iznose. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polici osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz regulative koja daje pravo osiguranicima da prijave štetu prije stupanja na snagu zastare, koja nastupa 3 godine od saznanja osiguranika za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete. Ova odredba je posebno

značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni razdoblja između nastanka štete i potvrde njenih trajnih efekata.

U portfelju neživotnih osiguranja ne postoje proizvodi kojima se garantira neograničeno pokriće te maksimalni iznos za koji osiguravatelj može biti obvezan po pojedinoj polici uslijed nastanka jednog štetnog događaja uvijek ograničen ugovorenim iznosom osiguranja. Izuzetak od ovog pravila je osiguranje automobilske odgovornosti za štete u zemljama članicama sustava zelene karte koje imaju ne-limitirano pokriće. Obzirom na zakonske odredbe koje kod osiguranja automobilske

odgovornosti propisuje primjenu svota osiguranja države u kojoj je šteta nastala ovaj rizik nije moguće u potpunosti izbjeći, ali ga je moguće transferirati putem odgovarajućih reosigurateljnih ugovora.

2.34 Reklasifikacije

Grupa je reklasificirala određene stavke u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti i konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju u svrhu bolje prezentacije troškova i prihoda po njihovoj prirodi te bolje usporedivosti iskazanih podataka.

Reklasifikacije na dan 31. prosinca 2014.:

(U 000 HRK)	OPIS RE-	31. PROSINCA 2014. PRIJE RE-	REKLASIFIKACIJA	31. PROSINCA 2014. NAKON RE-
STAVKA	KLASIFIKACIJE	KLASIFIKACIJE		KLASIFIKACIJE
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI				
Ostali prihodi	I.	203.206	130.112	333.318
Financijski prihodi	I.	330.163	(130.112)	200.051
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU				
Dugotrajna potraživanja				
iz poslovanja i ostala				
potraživanja	II.	94.954	88.097	183.051
Kratkotrajna potraživanja				
iz poslovanja i				
ostala potraživanja	II.	3.508.311	(88.097)	3.420.214

I. U segmentu osiguranja ulaganja u depozite i dužničke vrijednosne papire pred-

stavljaju osnovnu operativnu djelatnost pa su u tu svrhu prihodi od kamata po

danim depozitima i prihodi od kamata po obveznicama i komercijalnim zapisima reklasificirani iz financijskih prihoda u ostale prihode.

II. Iz kratkoročnog dijela udjela osiguranja u tehničkim pričuvama reklasificiran je iznos koji dospijeva nakon duže od jedne godine.

BILJEŠKA 3

Upravljanje financijskim rizikom

3.1 Čimbenici financijskog rizika

Poslovne aktivnosti Grupe izložene su različitim vrstama financijskih rizika koje uključuju: tržišni rizik (valutni rizik, rizik fer vrijednosti kamatne stope, kamatni rizik novčanog toka i cjenovni rizik), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Uprava prepoznaje značaj postojanja efikasnog i efektivnog sustava upravljanja rizicima. Regulatorna tijela kontroliraju solventnost društava koja se bave osiguranjem kako bi se osiguralo pokriće obveza proizašlih iz mogućih ekonomskih promjena ili prirodnih katastrofa.

Grupa aktivno upravlja imovinom koristeći pristup koji stavlja u ravnotežu kvalitetu, diversifikaciju, usklađivanje imovine i obveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Uprava pregledava i odobrava portfelje, utvrđuje limite i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom te se u djelatnosti osiguranja dužna pažnja poklanja i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom o osiguranju.

U transakcijama financijskim instrumentima Grupa na sebe preuzima financijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Svaki od ovih rizika je opisan dalje u tekstu, zajedno sa sažetkom načina na koji Grupa upravlja tim rizikom.

A) TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik odnosi se na rizik koji rezultira direktno ili indirektno od fluktuacija i/ili volatilnosti tržišnih cijena imovine, a uključuje valutni rizik, kamatni rizik te cjenovni rizik ulaganja u vlasničke vrijednosne papire. Tržišni rizik je rizik fluktuacije fer vrijednosti budućih novčanih tokova po financijskim instrumentima zbog promjene tržišnih cijena. Grupa je izložena tržišnom riziku po osnovu ulaganja, odnosno izloženosti financijskim instrumentima: dionice i udjeli u trgovačkim društvima, udjeli u investicijskim fondovima te ulaganja u dužničke vrijednosne papire izložene kamatnom riziku. Grupa je također

izložena valutnom riziku po osnovi otvorene valutne pozicije. Naime, Grupa je izložena tržišnom riziku i po slijedećim osnovama:

i) Valutni rizik – rizik fluktuacije fer vrijednosti ili novčanih tokova po financijskim instrumentima zbog promjena u tečajevima stranih valuta.

Grupa je izložena valutnom riziku kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik promjene tečaja stranih valuta zbog kojeg dolazi do promjene vrijednosti financijskih instrumenata. Grupa je izložena valutnom riziku s osnova ulaganja u dužničke vrijednosne papire, depozite, zajmove kao i s osnova premije, šteta i tehničkih pričuva po policama osiguranja s valutnom klauzulom. Grupa upravlja valutnim rizikom na način da procjenjuje i planira, te time smanjuje razliku između imovine i obveza denominiranih u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2015. godine, ako bi tečaj EUR-o porastao/smanjio se za 1,00%, u odnosu na kunu (2014.: 1,00%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit prije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 57.484 tisuća kuna (2014.: 45.027 tisuća kuna) veća/manja, uglavnom kao rezultat dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika na preračunu iz EUR-a kod financijske imovine, deviznog računa i kredita.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2015. godine, ako bi tečaj RSD porastao/smanjio se za 5%, u odnosu na kunu

(2014. 5%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit prije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 203 tisuća kuna (2014.: 4.695 tisuća kuna) veća/manja, uglavnom kao rezultat dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika na preračunu iz RSD kod primljenih kredita i potraživanja od kupaca.

ii) Cjenovni rizik

Ostali cjenovni rizici – rizik vlasničkih vrijednosnih papira je uzrokovan fluktuacijom fer vrijednosti ili novčanih tokova po financijskim instrumentima zbog promjena tržišnih cijena (koje ne proizlaze iz kamatnog ili valutnog rizika) bilo da je riječ o promjenama koje su prouzročili čimbenici svojstveni pojedinom financijskom instrumentu ili njegovom izdavatelju ili drugi čimbenici koji utječu na sve slične financijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Portfelj utrživih vlasničkih vrijednosnih papira, koji se u bilanci vodi po fer vrijednosti, čini Grupu podložnu ovom riziku. Portfelj Grupe sadrži vrijednosnice različitih izdavatelja, a rizik koncentracije bilo koje pojedinačne kompanije ili društva se prati i ograničen je usvojenim limitima i zakonskim zahtjevima u djelatnosti osiguranja.

Za procjenu tržišnog rizika, uspostavljen je sustav kvantitativnih mjera temeljenih na statističkim metodama koje odražavaju očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima kao i neočekivane gubitke koji su procjena maksimalno

prihvatljivog gubitka kojemu je Grupa izložena, a za pojedine vrste ulaganja Grupa je razvila, implementiralo te redovito prati kretanje iskazano kroz vrijednosti VaR-a.

Grupa procjenjuje, odnosno mjeri, te kontrolira izloženost tržišnom riziku kroz praćenje izloženosti ulaganja, uspostavom limita i ovlasti za ulaganja, te kroz niz statističkih i ostalih kvantitativnih mjera rizika.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2015. godine, ako bi vrijednost portfelja porasla/smanjila se za 5%, uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit poslije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 80.061 tisuća kuna (2014.: 5% ili 93.875 tisuća kuna) veća/manja, uglavnom kao rezultat dobitaka/gubitaka od glavnih instrumenata klasificiranih po fer vrijednosti u izvještaju o ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti.

iii) Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope

Rizik fluktuacije fer vrijednosti novčanih tokova po financijskim instrumentima, rezultat je promjena tržišnih kamatnih stopa. Grupa ima značajnu imovinu koja ostvaruje prihod od kamata te su prihodi i novčani tok iz poslovnih aktivnosti u značajnoj mjeri ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa. Imovina koja ima ugovorene promjenjive kamate izlaže Grupu riziku kamatne stope novčanog toka. Imovina s fiksnim stopama izlaže Grupu riziku fer vrijednosti kamatne stope. Grupa ne koristi derivativne instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnog rizika

novčanog toka i rizika fer vrijednosti kamatne stope.

Pretežni dio imovine koja donosi prihode od kamata ima fiksnu kamatnu stopu, dok je dio primljenih kredita po varijabilnim kamatnim stopama. Rizik fer vrijednosti kamatne stope na strani imovine djelomično se prebija s matematičkim pričuvama (sa zajamčenom fiksnom kamatnom stopom).

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2015. godine da se efektivna kamatna stopa na depozite i primljene kredite povećala/smanjila za 1,00% na godišnjoj razini, dobit poslije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za oko 584 tisuća kuna veća/manje (2014.: 1,00% ili 2.209 tisuća kuna).

B) KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik je rizik da će jedna ugovorna strana financijskog instrumenta drugoj strani prouzročiti gubitke zbog nemogućnosti ispunjavanja obveza.

Grupa se izlaže kreditnom riziku kroz sljedeću financijsku imovinu:

- dužničke vrijednosnice (obveznice i komercijalni zapisi)
- depoziti i dani zajmovi
- potraživanja od kupaca, potraživanja od reosiguranja po isplaćenim štetama, ostala potraživanja
- udio reosiguranja u pričuvama šteta
- novac u banci

Ovaj rizik se definira kao potencijalni pad tržišne vrijednosti kao rezultat nepovoljnih promjena u sposobnosti dužnika da vrati dug.

Grupa upravlja ovim rizikom tako što unaprijed provodi strogu analizu praćenja kreditnih rizika i izloženosti, redovitim pregledima od strane Uprave te redovitim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Uprava je donijela politiku upravljanja kreditnim rizikom i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku, rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim zajmovima ili njihovoj prolongaciji.

Dodatne objave o kreditnom riziku prikazane su u bilješci 19a.

C) RIZIK LIKVIDNOSTI

Projekcije novčanih tokova izrađuju se u podružnicama Grupe te ih prikuplja Odjel financija Grupe, koji prati projekcije likvidnosti kako bi se osigurala dostatna novčana sredstva za ispunjavanje poslovnih ciljeva

na način da Grupa ne krši kreditne limite ili financijske uvjete ugovora u svezi s bilo kojim zajmovima. Grupa ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti. Višak novčanih sredstava iznad iznosa koji je potreban za upravljanje radnim kapitalom riznica Grupe ulaže u oročene depozite, depozite tržišta novca i utržive vrijednosnice, pri tome birajući instrumente s prikladnim rokovima dospijeća ili dostatnom likvidnošću kako bi se osigurala dovoljna likvidnost u skladu s gore navedenim projekcijama.

Tablica u nastavku prikazuje analizu financijskih obveza Grupe na datum bilance prema ugovorenim dospijećima. Iznosi iskazani u tablici predstavljaju ugovorne nediskontirane novčane tokove. Obveze prema dobavljačima i ostale obveze ne uključuju poreze, obveze prema zaposlenima i predujmove.

OBVEZE	DO 1 GODINE	1-2 GODINE	2-5 GODINA	PREKO 5 GODINA
31. prosinca 2015.				
Posudbe	35.995	19.436	37.711	67.410
Obveze za kamate	2.794	-	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	735.353	-	-	-
31. prosinca 2014.				
Posudbe	273.633	15.016	68.730	58.868
Obveze za kamate	288	-	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	759.624	-	-	-

D) UPRAVLJANJE KAPITALOM

Grupa nadzire kapital u skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske koji zahtijevaju minimalni uplaćeni kapital od 200 tisuća kuna za dionička društva. Vlasnici ne zahtijevaju nikakve posebne mjere u pogledu upravljanja kapitalom. Grupa nema obvezu pridržavanja kapitalnih zahtjeva nametnutih izvana. Nadalje, nema kapitalnih ciljeva koji se interno prate.

3.2 Procjena fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla primiti za prodanu imovinu ili platiti za prijenos obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na dan mjerenja vrijednosti. Fer vrijednost se temelji na kotiranim tržišnim cijenama ako su dostupne. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontiranog novčanog toka ili drugih odgovarajućih tehnika za utvrđivanje cijena. Promjene u pretpostavkama na kojima se temelje procjene, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokova, značajno utječu na procjene. Iz tog razloga, procijenjene fer vrijednosti ne mogu se ostvariti prodajom financijskog instrumenta u ovome trenutku. Fer vrijednost ulaganja po amortiziranom trošku prikazana je u nastavku:

Metode procjene ili pretpostavke u određivanju fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Grupa uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine i ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

Tablica u nastavku analizira financijske instrumente po fer vrijednosti primjenom metode procjene vrijednosti. Različite razine definirane su na sljedeći način:

Kotirane cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze (Razina 1).

Inputi koji ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o vidljivim inputima za imovinu ili obvezu, bilo izravno (tj. kao cijene) ili neizravno (tj. izvedeni iz cijena) (Razina 2).

Inputi za imovinu ili obvezu koji se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (nevidljivi inputi) (Razina 3).

Sljedeća tablica prikazuje financijsku imovinu i obveze Grupe koje se mjere po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2015. i 2014. godine.

	KLASA 1	KLASA 2	KLASA 3	UKUPNO STANJE
31. prosinac 2015.				
Imovina				
· Vlasničke vrijednosnice	336.003	72	7.880	343.955
· Dužničke vrijednosnice	1.712.563			1.712.563
· Investicijski fondovi	25.081		4.152	29.233
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
· Vlasničke vrijednosnice	2.073.647	72	12.032	2.085.751
· Dužničke vrijednosnice	77.680			77.680
· Dužničke vrijednosnice	67.396	45.263		112.659
· Investicijski fondovi	89.182	977		90.159
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
	234.258	46.240		280.498
Ukupno imovina	2.307.905	46.312	12.032	2.366.249
31. prosinac 2014.				
Imovina				
· Vlasničke vrijednosnice	404.809	–	8.120	412.929
· Dužničke vrijednosnice	929.024	–	–	929.024
· Investicijski fondovi	5.314	–	18.545	23.859
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
· Vlasničke vrijednosnice	1.339.147		26.665	1.365.812
· Dužničke vrijednosnice	88.597	–	–	88.597
· Dužničke vrijednosnice	137.915	–	–	137.915
· Investicijski fondovi	279.815	–	–	279.815
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
	506.327	–	–	506.327
Ukupno imovina	1.845.474	–	26.665	1.872.139

Grupa je usvojila MSFI 13 prema kojemu je obvezno objaviti hijerarhiju fer vrijednosti financijske imovine koja se ne mjeri po fer vrijednosti kao i opis metoda vrednovanja i korištenih inputa.

Zajmovi i potraživanja (uključivo depozite kod banaka) su iskazani po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti. Iako su dobiveni uz fiksnu kamatnu stopu, zbog njihove karakterističnosti, Uprava vjeruje da se knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata ne razlikuje

značajno od njihove fer vrijednosti pod pretpostavkom da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao što je ugovoreno i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

Financijske obveze su iskazane po amortiziranom trošku. Iako nose fiksnu kamatnu stopu, Uprava smatra da se, s obzirom na otplatu većine obveza u roku od nekoliko dana nakon datuma bilance, knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata ne razlikuje značajno od njihove fer vrijednosti.

BILJEŠKA 4

Ključne računovodstvene procjene

Procjene se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na iskustvu i drugim čimbenicima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se smatra da su prihvatljiva pod postojećim okolnostima. Grupa izrađuje procjene i stvara pretpostavke vezane za budućnost. Proizašle računovodstvene procjene su, po definiciji, u rijetkim slučajevima izjednačene sa stvarnim rezultatima. U nastavku se navode procjene i pretpostavke koje bi mogle uzrokovati značajan rizik usklađivanja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini.

I. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI ZAJMOVA I POTRAŽIVANJA

Potreba za umanjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u bilješci 2.10 umanjeње vrijednosti financijske imovine. Rezerviranje za umanjeња vrijednosti određenog potraživanja temelji se na najboljoj procjeni uprave o sadašnjoj

vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Pri procjeni tih novčanih tokova, uprava procjenjuje financijski položaj dužnika i procijenjenu fer vrijednost instrumenata osiguranja. Svaka imovina koja je pretrpjela umanjeње vrijednosti procjenjuje se zasebno i funkcija kreditnog rizika neovisno odobrava strategiju oporavka kao i procjenu ostvarivih novčanih tokova.

II. UTVRĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE

Grupa primjenjuje za određene dužničke i vlasničke vrijednosnice prosječne ponderirane cijene na zadnji dan trgovanja. Za financijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument. Grupa je koristila analizu

diskontiranih novčanih tokova za različite financijske instrumente kojima se ne trguje na aktivnim tržištima.

Knjigovodstvena vrijednost financijskih instrumenata bila bi oko 3.674 tisuće kuna (2014: 3.922 tisuće kuna) niža ili 4.055 tisuće kuna (2014: 4.063 tisuće kuna) viša kada bi se diskontna stopa korištena u analizi novčanog toka razlikovala 1 postotni bod od procjena Uprave.

III. NEIZVJESNOST PROCJENA VEZANA UZ FORMIRANJE PRIČUVA U SEGMENTU OSIGURANJA

Najznačajnije procjene vezane za financijske izvještaje Grupe u segmentu osiguranja odnose se na formiranje pričuva. Grupa primjenjuje propise HANFA-e prilikom formiranja pričuva. Grupa zapošljava ovlaštene aktuare. Uprava smatra da je postojeći nivo tehničkih pričuva dostatan.

Grupa formira pričuve za neistekle rizike koji proizlaze iz poslova osiguranja neživotna gdje se očekuje da će štete i administrativni troškovi koji će vjerojatno nastati nakon kraja financijske godine za ugovore zaključene prije tog datuma, premašiti prijenosnu premiju iz tih ugovora.

Očekivani novčani tokovi vezani za štete i troškove se procjenjuju na temelju iskustva tijekom proteklog razdoblja ugovora o osiguranju i usklađuju za značajne pojedinačne gubitke za koje se ne očekuje da će se ponoviti. Test adekvatnosti obveza proveden je na svim vrstama osiguranja. Uprava vjeruje da je postojeći iznos pričuva dostatan.

Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u bilješki 2.32, dok su pričuve za ugovore o osiguranju analizirane u bilješki 32. Analiza osjetljivosti tehničkih pričuva prikazan je u bilješki 2.32.

IV. KLASIFIKACIJA PROIZVODA

Računovodstvena politika Grupe o klasifikaciji ugovora kao ugovora o osiguranju ili ugovora o ulaganju prikazana je bilješki 2.31 o klasifikaciji. Na datum izvještavanja Grupa nije imalo proizvode osiguranja koji bi trebali biti klasificirani kao ugovori o ulaganju.

V. VREDNOVANJE NEKRETNINA I ULAGANJA U NEKRETNINE

Nekretnine i ulaganja u nekretnine preuzeti u zamjenu za nenaplativa potraživanja u segmentu osiguranja inicijalno se vrednuju po fer vrijednosti na temelju procjene sudskog vještaka. Uprava smatra da je neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina te ulaganja u nekretnine na 31. prosinca 2015. godine nadoknadiva.

VI. SUDSKE TUŽBE I POSTUPCI

Rezerviranja za sudske tužbe i postupke iskazuju se na temelju procjene Uprave vezane za potencijalne gubitke nakon savjetovanja s odvjetnikom. Na temelju postojećih saznanja u razumnoj mjeri je moguće da će se ishodi sudskih postupaka razlikovati od procijenjenih potencijalnih gubitaka.

VII. KORISNI VIJEK TRAJANJA NEKRETNINA I OPREME

Uprava pojedinih društava utvrđuje i pregledava korisni vijek uporabe i pripadajući trošak amortizacije za nekretnine, postrojenja i opremu. Ova procjena se temelji na procijenjenom preostalom korisnom vijeku uporabe imovine i mogla bi se značajno promijeniti kao rezultat tehničkih inovacija i aktivnosti konkurencije. Uprava će povećati trošak amortizacije procijenivši da je korisni vijek uporabe imovine niži nego prije procjene ili će otpisati zastarjelu i odbačenu imovinu.

U skladu s tehničkim odjelom Grupe, korisni vijek trajanja zgrada procijenjen je na 12-50 godina. Korisni vijek trajanja opreme i ostale imovine također je preispitan kako je prikazano u bilješci 2.5.

Korisni vijek trajanja će se povremeno preispitati kako bi se utvrdilo postoje li okolnosti za izmjenu procjene u odnosu na prethodno utvrđenu. Promjene u procjeni, ako ih bude, prikazat će se u budućim razdobljima kroz promijenjeni trošak amortizacije tijekom preostalog, promijenjenog korisnog vijeka trajanja.

VIII. UMANJENJE VRIJEDNOSTI GOODWILLA

Grupa godišnje provjerava goodwill zbog umanjenja vrijednosti u skladu s računovodstvenom politikom navedenom u bilješci 2.9. Nadoknadivi iznosi jedinica koje stvaraju novac utvrđuju se na osnovi izračuna vrijednosti u uporabi. Ovi izračuni zahtijevaju korištenje procjena (bilješka 18).

Grupa u 2015. i 2014. godini nije priznala umanjenje vrijednosti goodwilla.

IX. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu po osnovi prenesenih poreznih gubitaka u iznosu od 32.409 tisuća kuna (2014.: 54.612 tisuća kuna), budući da u ovom trenutku nije vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti raspoloživa za iskorištenje poreznih gubitaka od strane pojedinih društava u navedenim iznosima prije njihovog isteka.

X. OSTALA REZERVIRANJA

Ostala rezerviranja iskazuju se na temelju procjene Uprave vezane za potencijalne gubitke. Na temelju postojećih saznanja u razumnoj mjeri je moguće da će se realizacija rizika razlikovati od procijenjenih potencijalnih gubitaka.

BILJEŠKA 5

Informacije o poslovnim segmentima

Uprava je odredila poslovne segmente temeljem izvještaja koje pregledava Uprava Adris Grupe, a koji se koriste za donošenje strateških odluka.

Uprava je odredila svoje izvještajne segmente kao poslovne djelatnosti na temelju razlika u proizvodima i uslugama te je odredila da su izvještajni segmenti: Turizam koji obuhvaća turističke usluge kao što su smještaj u turističkim objektima, prodaja hrane i pića i Osiguranje. Turistička djelatnost obuhvaća i proizvodnju i prodaju uzgojene morske ribe. Ostali segmenti uključuju izgradnju i prodaju nekretnina i ostale aktivnosti vezane za upravljanje nekretninama.

Grupa je tijekom 2015. godine prodala segmente: Proizvodnja i prodaja duhanskih

proizvoda koji obuhvaća proizvodnju duhanskih proizvoda i veleprodaju te Maloprodaju koja obuhvaća prodaju duhanskih i ostalih roba u maloprodaji (bilješka 34).

Grupa je tijekom 2014. godine stekla podružnicu Croatia osiguranje d.d., Zagreb te je odredila da je djelatnost osiguranja zaseban segment.

Uprava Adris grupe procjenjuje rezultate poslovanja operativnih segmenata temeljem dobiti prije poreza.

Informacije o segmentima za izvještajne segmente za razdoblje koje završava 31. prosinca 2015. godine su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	OSTALI			UKUPNO
	OSIGURANJE	TURIZAM	SEGMENTI	
Poslovni prihod segmenta	2.807.469	1.234.978	34.304	4.076.751
Prihodi od prodaje između segmenata	(3.143)	(1.764)	(17.669)	(22.576)
Prihod od vanjskih kupaca	2.804.326	1.233.214	16.635	4.054.175
Dobit prije poreza	29.611	141.001	196.083	366.695
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	110.794	168.526	70.841	350.161
Financijski prihodi	21.895	507	75.411	97.813
Financijski rashodi	(1.859)	(7.781)	8	(9.632)
Udjel u dobiti ili gubitku pridruženih društava	-	-	3.266	3.266
Imovina	9.732.497	3.150.387	5.678.386	18.561.270
Ukupna imovina uključuje:				
• ulaganja u pridružena društva	93.653	-	-	93.653
Obveze	7.451.251	384.893	898.690	8.734.834

Informacije o segmentima za izvještajne segmente za razdoblje koje završava 31. prosinca 2014. godine su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	OSTALI			UKUPNO
	OSIGURANJE	TURIZAM	SEGMENTI	
Poslovni prihod segmenta	1.750.811	1.008.186	46.994	2.805.991
Prihodi od prodaje između segmenata	(8.295)	(1.858)	(41.574)	(51.727)
Prihod od vanjskih kupaca	1.742.516	1.006.328	5.420	2.754.264
(Gubitak)/dobit prije poreza	(161.897)	164.755	102.965	105.823
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	83.213	152.543	2.735	238.491
Financijski prihodi	21.499	290	178.261	200.051
Financijski rashodi	(1.709)	(3.186)	159	(4.736)
Udjel u dobiti ili gubitku pridruženih društava	3	-	5.776	5.779

Imovina	9.992.435	3.027.909	1.889.337	14.909.681
Ukupna imovina uključuje:				
· ulaganja u pridružena društva	70.709	–	96.234	166.943
Obveze	7.243.124	361.869	116.051	7.721.044

Usklađivanje između dobiti prije poreza
i dobiti nakon poreza je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Korigirana dobit prije poreza za izvještajne segmente	170.612	2.858
Dobit prije poreza ostalih segmenata	196.083	102.965
Ukupno segmenti	366.695	105.823
Porez na dobit	(79.084)	(6.385)
Dobit nakon poreza	287.611	99.438

Vrijednosti imovine o kojima se izvještava Uprava Adris grupe su identične onima po kojima se izvještava u financijskim izvještajima. Navedena imovina se alocira na temelju poslovanja segmenta i fizičke lokacije imovine

Ulaganje u dionice klasificirane kao namijenjene trgovanju koje Grupa posjeduje te depoziti u bankama nisu alocirane na segmente, jer njima upravlja riznica Grupe.

Usklađivanje između imovine segmenata i ukupne imovine je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Imovina izvještajnih segmenata	12.882.884	13.020.344
Imovina ostalih segmenata	5.678.386	1.889.337
	18.561.270	14.909.681
Imovina prodanih podružnica	-	2.345.583
Nealocirano:		
Odgođeni porezi	343.367	286.706
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	280.498	511.684
Ukupno imovina u bilanci	19.185.135	18.053.654

Obveze o kojima se izvještava Uprava Adris grupe su identične onima o kojima se izvještava u financijskim izvještajima. Ove obveze su alocirane na segmente temeljem poslovanja segmenta.

Usklađivanje između obveza segmenata i ukupnih obveza je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Obveze izvještajnih segmenata	7.836.144	7.604.993
Obveze ostalih segmenata	898.690	116.051
	8.734.834	7.721.044
Obveze prodanih podružnica	-	785.502
Nealocirano:		
Odgođeni porezi	219.954	262.511
Tekući porezi	591.331	31.076
Ukupno obveze u bilanci	9.546.119	8.800.133

Grupa je utemeljena u Hrvatskoj. Pregled ostvarenih prihoda s vanjskim kupcima u

Hrvatskoj i u ostalim zemljama naveden je u nastavku:

PRODAJA (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Hrvatska	2.941.109	1.770.871
Inozemstvo	1.113.066	983.393
	4.054.175	2.754.264

UKUPNO IMOVINA (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Hrvatska	19.185.135	17.273.264
Zemlje Srednje, istočne Europe i ostalo	-	780.390
	19.185.135	18.053.654

Nakon prodaje segmenata Proizvodnja i prodaja duhanskih proizvoda i Maloprodaju (bilješka 34) većina imovine Grupe se nalazi u Hrvatskoj.

ANALIZA PRODAJE PO VRSTAMA (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prihodi od prodaje proizvoda i robe	397.052	307.259
Prihodi od osiguranja	2.804.326	1.742.516
Prihodi od prodaje usluga	852.797	704.489
	4.054.175	2.754.264

BILJEŠKA 6

Ostali prihodi

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prihod od otpisa obveza	351.667	70.368
Prihod od kamata po obveznicama i komercijalnim zapisima	155.552	93.648
Prihod od kamata po danim kratkoročnim depozitima	60.813	36.464
Prihodi od naknada i provizija iz osiguranja	37.170	12.726
Prihodi od subvencija	12.261	10.812
Prihodi od naplaćenih zatezних kamata	6.390	4.847
Prihodi od garancijskog fonda	929	12.555
Prihodi od naknade šteta	708	24.279
Prihodi od regresa	398	8.834
Ostali prihodi	152.756	58.785
	778.644	333.318

BILJEŠKA 7

Troškovi materijala i usluga

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Sirovine i materijal		
Sirovine i materijal	337.665	283.029
Energija	55.702	45.362
Nabavna vrijednost prodane robe	3.351	20.585
	396.718	348.976
Vanjske usluge		
Prijevoz, telefon, poštarina	37.244	28.287
Popravci i održavanje	68.927	68.446
Zakupnine /i./	72.963	54.968
Troškovi marketinga, oglašavanja i distribucije	74.700	66.104
Intelektualne usluge	51.534	68.726
Troškovi pribave	200.937	134.593
Osiguranje imovine	16.112	17.534
Ostalo	94.336	83.366
	616.753	522.024
	1.013.471	871.000

I. Grupa unajmljuje poslovne i skladišni prostor na osnovu raskidivih ugovora o operativnom najmu. Ugovori o najmu sklopljeni

su na rok od jedne do 15 godina sa mogućnošću produljenja.

BILJEŠKA 8

Nastale štete u osiguranju neto od reosiguranja

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Nastale štete	1.874.972	1.250.638
Udio reosiguranja u nastalim štetama	(81.628)	(82.130)
	1.793.344	1.168.508

BILJEŠKA 9

Troškovi zaposlenih

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Plaće i ostali troškovi zaposlenih	696.149	435.300
Porezi i doprinosi iz i na plaću	322.921	249.099
Rezerviranje za otpremnine – neto	28.679	190.289
	1.047.749	874.688

Na dan 31. prosinca 2015. godine broj zaposlenih u Grupi bio je 5.418 (2014.: 8.257 zaposlenih koji uključuje zaposlenike podružnica prodanih u 2015. godini). Troškovi

zaposlenih 2014. godine uključuju troškove zaposlenih Croatia osiguranje grupe od trenutka stjecanja (bilješka 33).

BILJEŠKA 10

Ostali poslovni rashodi

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Doprinosi i porezi koji ne zavise od poslovnog rezultata	51.126	45.568
Licence	1.633	999
Putovanja i reprezentacija	22.937	18.546
Osiguranje	10.033	12.672
Bankovni troškovi	18.492	14.626
Neto ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca (bilješka 23)	56.976	(3.992)
Neto ispravak vrijednosti danih kredita (bilješka 23)	(31.190)	(4.474)
Neotpisana vrijednost rashodovanih i prodanih zgrada, opreme i projekata	40.057	3.396
Rezerviranja za sudske sporove (bilješka 31)	19.297	474
Donacije	16.900	18.691
Kazne i penali	411	2.425
Administrativne pristojbe i naknade u osiguranju	28.742	45.418
Izdvajanje za sredstva garantnog fonda	21.475	5.854
Ostalo	103.339	52.873
	360.228	213.076

BILJEŠKA 11

Ostali dobici – neto

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Financijska imovina u računu dobiti i gubitka		
· dobici/(gubici) od promjene fer vrijednosti	(22.732)	93.908
· prihodi od dividendi	7.843	4.692
Dobit od prodaje materijalne imovine	314	3.944
Neto tečajne razlike	11.341	36.791
	(3.234)	139.335

BILJEŠKA 12

Financijski prihodi – neto

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Financijski prihodi		
Prihodi od kamata po danim kreditima	82.035	136.286
Prihodi od kamata po danim kratkoročnim depozitima /I./	14.952	57.372
Neto tečajne razlike po financijskim aktivnostima	826	6.393
	97.813	200.051
Financijski rashodi		
Trošak kamata po posudbama	(9.632)	(4.736)
	(9.632)	(4.736)
	88.181	195.315

I. U poslovnom segmentu osiguranje kamate po danim kratkoročnim depozitima u iznosu od 60.814 tisuće kuna (2014.: 36.463 tisuće kuna) su dio poslovnih djelatnosti segmenta te su iskazane u sklopu ostalih prihoda (bilješka 6), dok u ostalim

segmentima kratkoročni plasmani putem depozita nisu dio osnovne djelatnosti te su kamate po kratkoročnim danim depozitima ostalih segmenata iskazane kao dio financijskih prihoda.

BILJEŠKA 13

Porez na dobit

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Tekući porez na dobit	62.995	50.348
Odgođeni porezni trošak/(prihod) (bilješka 24)	16.089	(43.963)
	79.084	6.385

Porez na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od teoretskog iznosa koji bi se izračunao po ponderiranoj poreznoj stopi

primjenjivoj na dobit društava koja se konsolidiraju kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Dobit prije oporezivanja	366.695	105.823
Porez na dobit po stopi poreza na dobit u pojedinoj državi	73.339	21.165
Efekt porezno nepriznatih troškova	50.802	133.180
Učinak neoporezivih prihoda	(40.415)	(148.132)
Učinak poreznih gubitaka za koje nije priznata odgođena porezna imovina	303	430
Efekt iskorištenih prethodno nepriznatih poreznih gubitaka	(4.945)	(258)
Obračunati porez na dobit	79.084	6.385
Efektivna porezna stopa	21,57%	6,03%

Matica i njene podružnice podliježu plaćanju poreza sukladno zakonima i propisima Republike Hrvatske, odnosno zemalja u kojima su registrirane.

Porezna uprava Republike Hrvatske je do sada izvršila porezni nadzor prijave poreza na dobit za nekoliko društava za razdoblje do 2011. godine. U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može u bilo koje doba pregledati knjige i evidencije pojedinog društva u Grupi u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može

uvesti dodatne porezne obaveze i kazne. Uprava pojedinih društava i Društva nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Trenutno je u tijeku porezni nadzor 2013. godine, do datuma sastavljanja ovih financijskih izvještaja Uprava nema saznanja o potencijalnim dodatnim obvezama koje bi mogle proizaći iz nadzora.

Ukupni nepriznati porezni gubici na razini Grupe iznosili su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
2015.	–	55.053
2016.	28.780	29.678
2017.	24.100	28.191
2018.	12.587	16.369
2019.	95.061	143.770
2020.	1.515	–
	162.043	273.061

Grupa u svojim financijskim izvještajima nije iskazala odgođenu poreznu imovinu temeljem poreznih gubitaka u iznosu od 32.409 tisuće kuna (2014.: 54.612 tisuća

kuna) budući da nije izvjesno da će porezni gubici biti iskorišteni od strane društava na koja se odnose u navedenim iznosima prije roka u kojem istječu.

BILJEŠKA 14

Zarada po dionici

Osnovna zarada po dionici dobivena je dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Matice s ponderiranim prosječnim brojem redovnih dionica, isključujući prosječan broj redovnih dionica kupljenih

od strane Društva koje ih drži kao vlastite dionice. Osnovna zarada po dionici jednaka je razrijeđenoj budući da nema razrijeđenih dionica.

	2015.	2014.
Neto dobit (<i>u tisućama kuna</i>)	1.375.563	365.321
Ponderirani prosječni broj dionica	15.914.943	16.196.590
Osnovna/razrijeđena zarada po dionici (<i>u kunama</i>)	86,43	22,56

BILJEŠKA 15

Dividenda po dionici

Objavljene dividende u 2015. godini iznosile su 50,00 kuna po dionici (2014.: 7,00 kuna po dionici).

BILJEŠKA 16

Nekretnine, postrojenja i oprema

(U TISUĆAMA KUNA)	ZEMLJIŠTE I ZGRADE	POSTROJENJA I OPREMA	IMOVINA U PRIPREMI	UKUPNO
Stanje na dan 1. siječnja 2014.				
Nabavna vrijednost	3.951.008	1.934.474	418.172	6.303.654
Akumulirana amortizacija	(1.436.227)	(1.452.583)	-	(2.888.810)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.514.781	481.891	418.172	3.414.844
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.				
Neto knjigovodstvena vrijednost na početku godine	2.514.781	481.891	418.172	3.414.844
Povećanje	13.889	14.189	321.332	349.410
Stjecanje podružnice Grand Hoteli Imperial d.d. (bilješka 33)	189.089	4.601	23	193.713
Stjecanje podružnice Croatia osiguranje d.d. (bilješka 33)	890.382	68.577	32.539	991.498
Prijenosi s imovine u pripremi	122.638	159.937	(282.575)	-
Prodaja i prijenosi na ulaganje u nekretnine	(673)	-	-	(673)
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	(13.773)	(13.773)
Amortizacija za godinu	(99.543)	(87.079)	-	(186.622)
Amortizacija za godinu prodanih podružnica	(21.915)	(84.973)	-	(106.888)
Otuđenja i otpisi	(12.604)	(3.693)	(35.853)	(52.150)
Tečajne razlike	195	540	(393)	342

<hr/>				
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	3.596.239	553.990	439.472	4.589.701
Stanje na dan 31. prosinca 2014.				
Nabavna vrijednost	5.382.375	2.367.480	439.472	8.189.327
Akumulirana amortizacija	(1.786.136)	(1.813.490)	-	(3.599.626)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.596.239	553.990	439.472	4.589.701
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.				
Neto knjigovodstvena vrijednost na početku godine	3.596.239	553.990	439.472	4.589.701
Povećanje	4.319	20.339	368.750	393.408
Prijenosi s imovine u pripremi	148.997	159.871	(308.868)	-
Prijenosi na ulaganje u nekretnine	(23.794)	(6.910)	(7.608)	(38.312)
Prijenosi sa ulaganja u nekretnine	36.941	-	-	36.941
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	(1.346)	(1.346)
Otuđenja i otpisi	(36.350)	(18.162)	-	(54.512)
Efekt prodaje podružnica (bilješka 34)	(584.262)	(132.357)	(4.480)	(721.099)
Amortizacija za godinu	(123.153)	(89.845)	-	(212.998)
Amortizacija za godinu prodanih podružnica	(23.413)	(44.296)	-	(67.709)
Tečajne razlike	(157)	(95)	-	(252)
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	2.995.367	442.535	485.920	3.923.822
Stanje na dan 31. prosinca 2015.				
Nabavna vrijednost	4.731.480	1.269.539	485.920	6.486.939
Akumulirana amortizacija	(1.736.113)	(827.004)	-	(2.563.117)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.995.367	442.535	485.920	3.923.822

Na dan 31. prosinca 2015. godine nabavna vrijednost potpuno otpisanih nekretnina, postrojenja i opreme u Grupi iznosila je 873.884 tisuća kuna (2014.: 1.555.036 tisuća kuna).

Za osiguranje plaćanja po kreditima odobrenim od strane banaka i ostalih kreditora

za nekoliko podružnica upisane su hipoteke na imovinu i to na zemljište i zgrade u vrijednosti od 311.550 tisuća kuna (2014.: 219.807 tisuća kuna).

BILJEŠKA 17

Ulaganja u nekretnine

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje na dan 1. siječnja		
Nabavna vrijednost	985.485	169.384
Akumulirana amortizacija	(162.746)	(92.415)
Neto knjigovodstvena vrijednost	822.739	76.969
Povećanje ulaganja u nekretnine	2.464	396
Donos s dugotrajne materijalne imovine	38.312	673
Prijenos na zgrade i zemljište	(36.941)	-
Stjecanje podružnica (bilješka 33)	-	756.647
Efekt prodaje podružnica (bilješka 34)	(1.012)	-
Prodaja	-	(5.246)
Prijenos sa zaliha	-	3.981
Amortizacija za godinu	(67.304)	(10.645)
Amortizacija za godinu prodanih podružnica tečajne razlike	-	(36)
	(209)	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	758.049	822.739
Stanje na dan 31. prosinca		
Nabavna vrijednost	894.990	985.485
Akumulirana amortizacija	(136.941)	(162.746)
Neto knjigovodstvena vrijednost	758.049	822.739

Fer vrijednost imovine u najmu ne može se ustanoviti, jer iznajmljene nekretnine predstavljaju dio kompleksa zgrada.

BILJEŠKA 18

Nematerijalna imovina

(U TISUĆAMA KUNA)	1.
<hr/>	
Stanje na dan 1. siječanj 2014.	
Nabavna vrijednost	143.406
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti	(12.591)
<hr/>	
Neto knjigovodstvena vrijednost	130.815
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.	
Neto knjigovodstvena vrijednost na početku godine	130.815
Povećanja	-
Nematerijalna imovina u stečenoj podružnici (bilješka 33)	22.497
Povećanje stjecanjem podružnica (bilješka 33)	218.113
Prijenos	-
Amortizacija za godinu	-
Amortizacija za godinu prodanih podružnica	-
Otuđenja, otpisi	-
Tečajne razlike	-
<hr/>	
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	371.425
Stanje na dan 31. prosinca 2014.	
Nabavna vrijednost	371.425
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti	-
<hr/>	
Neto knjigovodstvena vrijednost	371.425
<hr/>	

1. GOODWILL
2. BRAND
3. ODNOSI S KUPCIMA I DUGOROČNI
UGOVORI IZ NEŽIVOTNIH OSIGURANJA
4. VRIJEDNOST POSLOVANJA ŽIVOTNIH
OSIGURANJA
5. PRAVA IZ POTRAŽIVANJA KOJA PROIZLAZE
IZ UGOVORA O OSIGURANJU
6. OSTALA NEMATERIJALNA IMOVINA
7. UKUPNO

2.	3.	4.	5.	6.	7.
-	-	-	-	169.108	312.514
-	-	-	-	(131.210)	(143.801)
-	-	-	-	37.898	168.713
-	-	-	-	37.898	168.713
-	-	-	-	9.352	9.352
371.000	91.000	70.000	99.000	26.113	679.610
-	-	-	-	-	218.113
-	-	-	-	13.802	13.802
(16.489)	(10.111)	(2.333)	(8.250)	(4.041)	(41.224)
-	-	-	-	(5.170)	(5.170)
-	-	-	-	(2.785)	(2.785)
-	-	-	-	(2)	(2)
354.511	80.889	67.667	90.750	75.167	1.040.409
371.000	91.000	70.000	99.000	297.301	1.299.726
(16.489)	(10.111)	(2.333)	(8.250)	(222.134)	(259.317)
354.511	80.889	67.667	90.750	75.167	1.040.409

(U TISUĆAMA KUNA)	1.
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.	
Neto knjigovodstvena vrijednost na početku godine	371.425
Povećanja	-
Prijenos s materijalne imovine	-
Efekt prodaje podružnica (bilješka 34)	(96.455)
Amortizacija za godinu	-
Amortizacija za godinu prodanih podružnica	-
Otuđenja, otpisi	(22.488)
Tečajne razlike	-
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	252.482
Stanje na dan 31. prosinca 2015.	
Nabavna vrijednost	252.482
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	252.482

1. GOODWILL
2. BRAND
3. ODNOSI S KUPCIMA I DUGOROČNI
UGOVORI IZ NEŽIVOTNIH OSIGURANJA
4. VRIJEDNOST POSLOVANJA ŽIVOTNIH
OSIGURANJA
5. PRAVA IZ POTRAŽIVANJA KOJA PROIZLAZE
IZ UGOVORA O OSIGURANJU
6. OSTALA NEMATERIJALNA IMOVINA
7. UKUPNO

Ostala nematerijalna imovina odnosi se najvećim dijelom na softver.

Goodwill se alocira na jedinice stvaranja novca Grupe (CGU), utvrđene prema poslovnim segmentima.

2.	3.	4.	5.	6.	7.
354.511	80.889	67.667	90.750	75.167	1.040.409
-	-	-	-	52.460	52.460
-	-	-	-	1.346	1.346
-	-	-	-	(15.653)	(112.108)
(24.733)	(15.167)	(3.500)	(12.375)	(14.084)	(69.859)
-	-	-	-	(4.873)	(4.873)
-	-	-	-	(11.881)	(34.369)
-	-	-	-	-	-
329.778	65.722	64.167	78.375	82.482	873.006
371.000	91.000	70.000	99.000	238.843	1.122.325
(41.222)	(25.278)	(5.833)	(20.625)	(156.361)	(249.319)
329.778	65.722	64.167	78.375	82.482	873.006

Sažetak alokacije goodwilla prema poslovnim segmentima nalazi se u nastavku.

31. PROSINCA 2015.	OSIGURANJE	TURIZAM	MALOPRODAJA	UKUPNO
Goodwill	207.295	45.187	–	252.482

31. PROSINCA 2014.	OSIGURANJE	TURIZAM	MALOPRODAJA	UKUPNO
Goodwill	229.782	45.187	96.456	371.425

Nadoknadivi iznos jedinica stvaranja novca izračunat je temeljem vrijednosti u uporabi.

Ovi izračuni koriste projekcije novčanih tokova prije poreza na temelju financijskih planova koje je odobrila Uprava i koji pokrivaju razdoblje od pet godina. Novčani

tokovi nakon tog petogodišnjeg razdoblja ekstrapoliraju se korištenjem procijenjenih stopa rasta navedenih u nastavku. Stopa rasta nije viša od dugoročne prosječne stope rasta za industriju kojoj CGU djeluju.

Ključne pretpostavke korištene za izračun vrijednosti u uporabi su kako slijedi:

OSIGURANJE

Godišnji rast zaračunate bruto premije /I./	3,7%
Godišnji rast neto dobiti /II./	2,80%
Diskontna stopa /III./	10,03%

- I. Planirani rast zaračunate bruto premije
- II. Planirana rast neto dobiti
- III. Diskontne stope prije poreza primijenjene na projekcije novčanih tokova

Goodwill nastao stjecanjem segmenta osiguranja u 2014. godini inicijalno je utvrđen

s privremenim vrijednostima sukladno MSFI 3 te je naknadno izmijenjen nakon što su utvrđene konačne fer vrijednosti imovine i obveza stečenih podružnica (bilješka 33). Sukladno tome nije zahtijevan test umanjenja vrijednosti goodwilla osiguranja na 31. prosinca 2014. godine.

TURIZAM	2015.	2014.
Bruto marža /I./	od 40% do 41%	Od 38% do 40%
Rast prihoda /II./	5,20%	5,10%
Diskontna stopa /III./	10,10%	8,40%
Stopa preostalog rasta /IV./	2%	2%

MALOPRODAJA	2015.	2014.
Bruto marža /I./	-	2,80%
Rast prihoda /II./	-	0,50%
Diskontna stopa /III./	-	11,90%

- I. Planirana bruto operativna marža
- II. Ponderirana prosječna stopa rasta korištena za ekstrapoliranje novčanih tokova nakon planiranog razdoblja
- III. Diskontne stope prije poreza primijenjene na projekcije novčanih tokova

Ove pretpostavke korištene su za analizu svake pojedine jedinice stvaranja novca unutar poslovnog segmenta. Uprava je odredila planiranu bruto maržu na temelju prošlog iskustva i očekivanog tržišnog razvoja.

BILJEŠKA 19

Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Ulaganja u pridružena društva	16.237	184.886
Ulaganja u zajedničke pothvate	77.416	71.771
	93.653	256.657

2015.	DJELATNOST	DRŽAVA	% POSTOTAK VLASNIŠTVA	IZNOS ULAGANJA U 000 KN
Zajednički pothvati				
PBZ Croatia osiguranje d.d., Zagreb	Mirovinski fond	Hrvatska	50,0	75.900
Potraživanja od zajedničkih fondova – HUO	Osiguranje	Hrvatska	–	139
Nacionalni biro za osiguranje Skopje	Osiguranje	Makedonija	–	1.377
				77.416

Pridružena društva

Tisak d.d, Zagreb	Maloprodaja	Hrvatska	-	-
Veletabak d.o.o., Novi Sad	Maloprodaja	Srbija	-	-
Satelit Plus d.o.o., Čitluk	Veleprodaja	BiH	-	-
Brioni d.d., Pula	Prijevoz	Hrvatska	25,6	6.532
Autoprijevoz d.d., Otočac	Prijevoz	Hrvatska	28,3	-
Strmec projekt d.o.o., Samobor	Nekretnine	Hrvatska	50,0	7.297
STP Agroservis d.o.o., Virovitica	Tehničko testiranje i analiza	Hrvatska	37,0	2.408
				16.237

2014.	DJELATNOST	DRŽAVA	% POSTOTAK VLASNIŠTVA	IZNOS ULAGANJA U 000 KN
Zajednički pothvati				
PBZ Croatia osiguranje d.d., Zagreb	Mirovinski fond	Hrvatska	50,0	70.223
Potraživanja od zajedničkih fondova – HUO	Osiguranje	Hrvatska	-	139
Nacionalni biro za osiguranje Skopje	Osiguranje	Makedonija	-	1.409
				71.771

Pridružena društva

Tisak d.d, Zagreb	Maloprodaja	Hrvatska	25,86	80.701
Veletabak d.o.o., Novi Sad	Maloprodaja	Srbija	25,0	77.715
Satelit Plus d.o.o., Čitluk	Veleprodaja	BiH	25,0	14.838
Brioni d.d., Pula	Prijevoz	Hrvatska	25,6	6.902
Autoprijevoz d.d., Otočac	Prijevoz	Hrvatska	28,3	-
Strmec projekt d.o.o., Samobor	Nekretnine	Hrvatska	50,0	4.175
STP Agroservis d.o.o., Virovitica	Tehničko testiranje i analiza	Hrvatska	37,0	555
				184.886

Promjene na ulaganjima u pridružena društva su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje na dan 1. siječnja	184.886	174.654
Prodaja udjela u pridruženim društvima (bilješka 34)	(173.891)	-
Stjecanje podružnica (bilješka 33)	-	11.632
Povećanje / (umanjenje) vrijednosti ulaganja u pridružena društva	3.123	(2.548)
Udio u dobiti pridruženih društava	2.119	19.497
Isplata dobiti pridruženog društva	-	(18.349)
Stanje na dan 31. prosinca	16.237	184.886

Na dan 31. prosinca 2014. godine ulaganja u pridružena društva uključuju goodwill u iznosu od 14.924 tisuća kuna.

Promjene na ulaganjima u zajedničke pothvate su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje na dan 1. siječnja	71.771	-
Stjecanje podružnica (bilješka 33)	-	73.299
Povećanje metodom udjela	5.677	-
Smanjenje vrijednosti	(32)	(1.528)
Stanje na dan 31. prosinca	77.416	71.771

Informacije o imovini, obvezama, prihodima i dobiti Tisak d.d. i Veletabak d.o.o. su kako slijedi. Financijske informacije o pridruženim društvima Satelit plus d.o.o., Čitluk, Brioni d.d., Pula, Autoprijevoz d.d.,

Otočac, Strmec projekt d.o.o., Samobor i STP Agroservis d.o.o., Virovitica nisu materijalno značajne za objavu u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe.

(U TISUĆAMA KUNA)	IMOVINA	OBVEZE	PRIHODI	DOBIT
2015.				
Tisak d.d., Zagreb, Hrvatska	-	-	-	-
Veletabak d.o.o., Novi Sad, Republika Srbija	-	-	-	-
2014.				
Tisak d.d., Zagreb, Hrvatska	982.925	721.734	2.802.522	16.768
Veletabak d.o.o., Novi Sad, Republika Srbija	493.985	441.286	2.472.342	53.040

Grupa je tijekom 2015. prodala udjele u društvima Tisak d.d., Zagreb, Hrvatska i Veletabak d.o.o., Novi Sad, Republika Srbija (bilješka 34).

**SAŽETAK FINACIJSKIH INFORMACIJA
ZA PODRUŽNICE SA ZNAČAJNIM
NEKONTROLIRAJUĆIM UDJELIMA:**

Sve podružnice koje su uključene u konsolidaciju navedene su u Bilješci 1 u ovim financijskim izvještajima. Udio glasačkih prava matice u kapitalu podružnica ne razlikuje se od udjela u vlasništvu nad dionicama podružnica.

Grupa ima 66,12% udjela u podružnici Croatia osiguranje d.d. (2014.: 66,07%), dok nekontrolirajući udio iznosi 33,88%

(2014.: 33,93%). Grupa ima 89,91% udjela u Maistra d.d.(2014.: 89,91%), dok nekontrolirajući udjeli iznose 10,09% (2014.: 10,09%).

Ukupni nekontrolirajući udjeli za 2015. godinu iznose 1.126.009 tisuća kuna (2014.: 1.181.962 tisuće kuna), od čega se iznos od 953.729 tisuća kuna odnosi na nekontrolirajuće udjele u podružnici Croatia osiguranje d.d. (2014.: 992.627), a iznos od 158.864 tisuća kuna na Maistra d.d. (2014.: 146.369 tisuća kuna), dok se preostali iznos odnosi na ostale podružnice.

U nastavku su prikazane financijske informacija za svaku podružnicu u kojoj postoji nekontrolirajući udjel koji je značajan za Grupu:

SAŽETA BILANCA

CROATIA OSIGURANJE D.D. (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Kratkotrajna imovina	2.280.171	2.380.079
Kratkotrajne obveze	(2.723.367)	(3.096.638)
Ukupno neto kratkotrajna imovina	(443.196)	(716.559)
Dugoročna imovina	7.813.452	7.612.356
Dugoročne obveze	(4.924.108)	(4.426.979)
Ukupno neto dugoročna imovina	2.889.344	3.185.377
Neto imovina ukupno	2.446.148	2.468.818
<hr/>		
MAISTRA D.D. (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Kratkotrajna imovina	64.710	61.223
Kratkotrajne obveze	(1.031.306)	(1.080.505)
Ukupno neto kratkotrajna imovina	(966.596)	(1.019.282)
Dugoročna imovina	2.339.817	2.296.476
Dugoročne obveze	(74.172)	(86.494)
Ukupno neto dugoročna imovina	2.265.645	2.201.902
Neto imovina ukupno	1.299.049	1.182.620

SAŽETI RAČUN DOBITI I GUBITKA

CROATIA OSIGURANJE D.D. (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prihodi	3.482.720	1.871.711
Gubitak/dobit prije poreza	29.611	(199.081)
Porez na dobit	(10.447)	30.319
Ukupno sveobuhvatni (gubitak)/ dobit	19.164	(168.762)
Ukupno sveobuhvatni (gubitak)/ dobit koja pripada nekontrolirajućim udjelima	6.493	(57.261)
<hr/>		
MAISTRA D.D. (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prihodi	921.026	769.315
Gubitak/dobit prije poreza	135.704	123.494
Porez na dobit	(26.495)	(24.807)
Ukupno sveobuhvatni (gubitak)/ dobit	109.209	98.687
Ukupno sveobuhvatni (gubitak)/ dobit koja pripada nekontrolirajućim udjelima	11.733	10.757

BILJEŠKA 20

Ulaganja koja se drže do dospijeća

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Državne obveznice	2.326.539	2.487.309
Korporativne obveznice	39.991	82.019
Obveznice lokalne uprave	2.174	–
Trezorski zapisi	42.603	43.387
	2.411.307	2.612.715

Promjene na ulaganjima koja se drže do dospijeća:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje 1. siječnja	2.612.714	–
Povećanje stjecanjem podružnica (bilješka 33)	–	2.705.871
Povećanja	164.183	194.847
Smanjenja	(329.230)	(275.699)
Tečajne razlike	(5.135)	11.543
Amortizacija premije/diskonta	(31.225)	(23.847)
	2.411.307	2.612.715
Tekuće dospijeće	(263.754)	(307.893)
	2.147.553	2.304.822

BILJEŠKA 21

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Dionice, udjeli i drugi vrijednosni papiri	260.724	304.953
Obveznice	1.712.563	929.024
Investicijski fondovi	112.464	131.835
	2.085.751	1.365.812
Tekuće dospijeće	(3.270)	(15.776)
Dugoročni dio	2.082.481	1.350.036

Pregled valutne strukture ulaganja:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
HRK	695.844	438.202
EUR	1.190.020	792.139
Ostale valute	199.887	135.471
	2.085.751	1.365.812

Promjene na ulaganjima raspoloživim
za prodaju:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje 1. siječnja	1.365.812	-
Povećanje stjecanjem podružnica (bilješka 33)	-	593.868
Povećanja	1.016.519	653.306
Smanjenja	(254.142)	-
Tečajne razlike	10.721	10.931
Povećanje fer vrijednosti	(53.159)	107.707
	2.085.751	1.365.812

BILJEŠKA 22 A

Financijski instrumenti po kategorijama

Računovodstvene politike za financijske instrumente primijenjene su na sljedeće stavke:

- I. KREDITI I POTRAŽIVANJA
- II. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA
- III. IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU
- IV. IMOVINA PO FER VRIJED. U RDG
- V. UKUPNO

(U TISUĆAMA KUNA)	I.	II.	III.	IV.	V.
31. prosinca 2015.					
Imovina					
Potraživanja od kupaca	579.886	-	-	-	579.886
Potraživanja po danim kreditima	1.409.180	-	-	-	1.409.180
Potraživanja za kamate	53.488	-	-	-	53.488
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-	-	280.498	280.498
Ostala financijska imovina	-	2.411.307	2.085.751	-	4.497.058
Depoziti	5.280.427	-	-	-	5.280.427
Novac i novčani ekvivalenti	174.396	-	-	-	174.396
	7.497.377	2.411.307	2.085.751	280.498	12.274.933

31. prosinca 2014.**Imovina**

Potraživanja					
od kupaca	1.186.990	-	-	-	1.186.990
Potraživanja po danim kreditima	1.596.647	-	-	-	1.596.647
Potraživanja za kamate	115.631	-	-	-	115.631
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-	-	511.684	511.684
Ostala financijska imovina	-	2.612.714	1.365.812	-	3.978.526
Depoziti	1.908.346	-	-	-	1.908.346
Novac i novčani ekvivalenti	234.007	-	-	-	234.007
	5.041.621	2.612.714	1.365.812	511.684	9.531.831

(U TISUĆAMA KUNA)

OSTALE FINANCIJSKE OBVEZE

31. prosinca 2015.**Obveze**

Posudbe	161.366
Obveze za kamate	2.794
Obveze iz poslovanja i ostale obveze	735.353
	899.513

31. prosinca 2014.**Obveze**

Posudbe	398.760
Obveze za kamate	288
Obveze iz poslovanja i ostale obveze	759.624
	1.158.672

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze ne uključuju obveze za poreze, obveze

prema zaposlenicima, poreze i doprinose i predujmove.

BILJEŠKA 22 B

Kreditna spособnost financijske imovine

Kreditna sposobnost nedospjele financijske imovine procjenjuje se na temelju povijesnih podataka. U skupinu ključnih

kupaca spadaju kupci s godišnjim prometom višim od 70.000 tisuća kuna.

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Potraživanja od kupaca – nedospjela i neispravljena		
Ključne skupine kupaca	44.440	234.837
Ostala potraživanja od kupaca	261.521	410.558
	305.961	645.395

Grupa uglavnom deponira novac kod banke koja prema ocjeni Standard & Poor's ima

kreditnu ocjenu na kraju 2015. godine BB (2014.: BB).

NOVAC U BANCIMA I DEPOZITIMA (U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
	5.454.823	2.142.353

BILJEŠKA 23

Potraživanja iz poslovanja i ostala potraživanja

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Potraživanja od kupaca:		
Potraživanja od kupaca u zemlji	838.657	1.308.435
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	118.020	458.597
Potraživanja od izvoznika	8	202
Nefakturirana potraživanja	81.674	7.785
	1.038.359	1.775.019
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(458.473)	(588.029)
Potraživanja od kupaca – neto	579.886	1.186.990
Dani krediti:		
Ostali krediti /I./	1.741.407	2.041.454
	1.741.407	2.041.454
Ispravak vrijednosti danih kredita	(332.227)	(444.807)
Kredit – neto	1.409.180	1.596.647
Potraživanja za poreze	32.962	275.475
Potraživanja za kamate	53.488	115.631
Ostala potraživanja	516.238	428.522
	602.688	819.628

	2.591.754	3.603.265
Umanjeno za dugoročni dio	(145.113)	(183.051)
Kratkoročni dio	2.446.641	3.420.214

DUGOROČNI DIO

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Potraživanja za dane dugoročne zajmove	26.061	78.667
Dani krediti kooperantima – dugoročni dio	–	1.837
Dani ostali krediti – dugoročni dio	10.995	14.450
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	108.057	88.097
	145.113	183.051

I. Ostali krediti odobreni su u kunama uz valutnu klauzulu vezanu za EUR uz tržišnu kamatnu stopu. Krediti su osigurani zadužnicama dužnika, založnim pravom na dionice, hipotekama i fiducijom na

imovinu te vinkuliranim policama životnih osiguranja.

Promjene na rezerviranjima za umanjene vrijednosti potraživanja od kupaca su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje na početku godine	588.029	93.038
Povećanje stjecanjem podružnica	–	518.035
Ispravak vrijednosti tijekom godine (bilješka 10)	240.590	(3.465)
Naplaćena ranije otpisana potraživanja (bilješka 10)	(183.614)	(527)
Efekt prodaje podružnica	(158.221)	–
Otpis prethodno ispravljenih potraživanja	(28.311)	(19.052)
Stanje 31. prosinca	458.473	588.029

Stanje i promjene ispravka vrijednosti da-
nih kredita su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Stanje na početku godine	444.807	136.852
Povećanje stjecanjem podružnica	-	319.582
Ispravak vrijednosti tijekom godine (bilješka 10)	(8.300)	(4.470)
Naplaćena ranije otpisana potraživanja (bilješka 10)	(22.890)	(4)
Otpis ranije vrijednosno usklađenih potraživanja	(78.094)	-
Efekt prodaje podružnica	(3.399)	-
Prijenos	103	(7.153)
Stanje 31. prosinca	332.227	444.807

Rokovi dospijeca odobrenih zajmova pri-
kazani su, kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Do jedne godine	1.409.180	1.508.551
Od dvije do pet godina	-	-
	1.480.180	1.508.551

Knjigovodstvena vrijednost dugoročnih
potraživanja približno je jednaka njihovoj
fer vrijednosti budući da se ugovorene

kamatne stope bitno ne razlikuju od te-
kućih tržišnih stopa.

Efektivne kamatne stope na kratkoročna i dugoročna potraživanja na dan bilance su kako slijedi:

	2015.	2014.
	4,50 – 7,95%	4,50 – 10%

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Potraživanja od kupaca – nedospjela		
Ključne skupine kupaca	44.440	234.837
Ostala potraživanja od kupaca	261.521	410.558
	305.961	645.395

Na dan 31. prosinca 2015. godine, potraživanja od kupaca u iznosu od 273.925 tisuće

kuna (2014.: 541.595 tisuća kuna) su dospjela, ali nisu ispravljena.

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Do jednog mjeseca	125.053	260.812
Jedan do dva mjeseca	40.319	134.908
Dva do tri mjeseca	31.179	59.991
Više od tri mjeseca	77.374	85.884
	273.925	541.595

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja Grupe po valutama je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
EUR	1.195.996	1.625.145
HRK	791.747	1.039.526
RSD	4.059	93.902
USD	15.505	33.717
BAM	19.014	47.636
MKD	16.201	56.623
GBP	33	2.719
	2.042.555	2.899.268

Knjigovodstvena vrijednost kratkoročnih potraživanja približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti zbog kratkih rokova dospijeca.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izvještaja je knjigovodstvena

vrijednost svake stavke navedenih potraživanja. Društvo nema instrumente osiguranje naplate potraživanja.

BILJEŠKA 24

Odgođeni porezi

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Odgođena porezna imovina koja će biti realizirana u razdoblju do 12 mjeseci	26.228	59.242
Odgođena porezna imovina koje će biti realizirana u razdoblju dužem od 12 mjeseci	317.139	227.464
	343.367	286.706

Odgođena porezna imovina nastala je kao privremena razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i zakonom propisane porezne osnovice.

Promjene na odgođenoj poreznoj imovini tijekom godine bile su kako slijedi:

	OTPREMNINE	GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI	SUDSKI SPOROVI	OSTALO	UKUPNO
Na dan 1. siječnja 2014.	8.048	65.687	25.976	18.361	118.072
Povećanje iz stjecanja podružnica (bilješka 33)	-	109.141	-	31.398	140.539
Iskazano u računu dobiti i gubitka	(2.975)	29.950	(6.490)	7.610	28.095
	5.073	204.778	19.486	57.369	286.706
Prodaja podružnica (bilješka 34)	(4.217)	(45.426)	(12.336)	(335)	(62.314)
Iskazano u računu dobiti i gubitka	(5)	(3.697)	-	122.677	118.975
	851	155.655	7.150	179.711	343.367

ODGOĐENA POREZNA OBVEZA

(U TISUĆAMA KUNA)

	2015.	2014.
Odgođena porezna obveza koja će biti realizirana u razdoblju do 12 mjeseci	21.676	3.155
Odgođena porezna obveza nadoknadiva u razdoblju duljem od 12 mjeseci	198.278	259.356
	219.954	262.511

Odgođena porezna obveza pretežno je obračunata je na privremene razlike između porezne osnovice materijalne imovine u podružnicama i njene fer vrijednosti u

konsolidiranim financijskim izvještajima te na revalorizaciju financijske imovine raspoložive za prodaju.

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Na dan 1. siječnja	262.511	17.014
Stjecanje podružnica (bilješka 33)	-	237.324
Iskazano u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti	(25.284)	(12.369)
Povećanje na teret kapitala	(17.273)	20.542
Na dan 31. prosinca	219.954	262.511

BILJEŠKA 25

Zalihe

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Sirovine i materijal	25.858	324.108
Nedovršena proizvodnja	335.478	332.274
Gotovi proizvodi	1.191	17.001
Trgovačka roba	5.864	147.357
Predujmovi za sirovine i materijal	714	873
	369.105	821.613

Primljeni krediti jedne od podružnica Grupe osigurani su založnim pravom na zalihe nedovršene proizvodnje u vrijednosti od 11.650 tisuća kuna (2014.: 13.396 tisuće kuna).

Trošak zaliha priznat kao trošak u 2015. godini iznosio je 337.665 tisuća kuna (2014.: 658.015 tisuća kuna).

BILJEŠKA 26

Depoziti i novčana sredstva

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Depoziti	5.280.427	1.908.346
Dugoročni	4.142.356	1.457.970
Kratkoročni	1.138.071	450.376

Depoziti se ugovaraju s fiksnim rokovima dospjeća i promjenjivim kamatnim stopama koje su približno jednake tržišnim stopama.

Tijekom godine efektivne kamatne stope za depozite bile su kako slijedi:

	2015.	2014.
Depoziti	1,25% – 3,7%	1,5% – 5%

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Žiro računi	83.958	140.963
Devizni računi	79.171	82.092
Blagajne	3.586	1.253
Depoziti do 3 mjeseca	7.681	9.699
	174.396	234.007

Novčana sredstva na računima i depoziti
izraženi su u valutama kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
HRK	806.941	902.752
EUR	4.397.243	1.001.025
USD	25.944	10.570
BAM	176.959	127.919
Ostale valute	47.736	100.087
	5.454.823	2.142.353

BILJEŠKA 27

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Ulaganja u obveznice	67.396	111.374
Ulaganja u dionice	167.839	373.862
Ulaganja u komercijalne zapise	45.263	26.448
	280.498	511.684

Promjene na fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuju se u izvještaju o

sveobuhvatnoj dobiti u okviru 'Ostalih dobitaka/(gubitaka) neto' (bilješka 11).

BILJEŠKA 28

Kapital i rezerve

- I. Na dan 31. prosinca 2015. i 2014. godine dionički kapital Društva u iznosu od 164.000 tisuća kuna podijeljen je na 9.615.900 redovnih dionica i 6.784.100 povlaštenih dionica nominalne vrijednosti od 10,00 kuna po dionici. Povlaštene dionice ostvaruju sva prava kao i redovne dionice osim što ne nose pravo glasa na Glavnoj skupštini.
- II. Tijekom 2015. godine Društvo je otkupilo 427.252 vlastite dionice. U istoj godini Društvo je prodalo 163.428 dionica radnicima i menadžmentu Društva i povezanih društava u skladu s Programom raspolaganja vlastitim dionicama od 20. travnja 2015. godine. Na dan 31. prosinca 2015. godine Društvo posjeduje 467.234 vlastitih dionica ili 2,85% ukupno izdanih dionica (2014.: 203.410 vlastitih dionica ili 1,24 % ukupno izdanih dionica).
- III. Sukladno hrvatskim propisima Društvo je u ranijim razdobljima formiralo zakonske pričuve u iznosu od 12.448 tisuća kuna. Ova pričuva nije raspodjeljiva.
- IV. Odlukom Skupštine od 14. srpnja 2015. godine dobit Društva iz 2014. godine u iznosu od 675.128 tisuća kuna raspoređena je u statutarne pričuve Društva, dok je iznos od 440.000 tisuća kuna iz statutarne pričuve raspoređen u zadržanu dobit. Odlukom Skupštine od 16. rujna 2015. iznos od 260.000 tisuća kuna iz statutarne pričuve raspoređen je u zadržanu dobit. (17. lipnja 2014. godine dobit iz 2013. godine u iznosu od 390.421 tisuća kuna raspoređena je u statutarne pričuve Društva, dok je iznos od 114.800 tisuća kuna iz statutarne pričuve raspoređen u zadržanu dobit). Ove rezerve se formiraju u skladu s internim pravilima Društva i raspodjeljive su.
- V. Odlukom Skupštine od 17. lipnja 2015. godine, odobrena je dividenda iz dobiti u iznosu od 164.000 tisuća kuna ili 10,00 kuna po dionici. Odlukom Skupštine od 16. rujna 2015. godine, odobrena je dividenda iz dobiti u iznosu od 656.000 tisuća kuna ili 40,00 kuna po dionici (2014.: odlukom Skupštine od 17. lipnja 2014. godine odobrena je

dividenda u iznosu od 114,800 tisuća kuna ili 7,00 kuna po dionici). Dividenda na vlastite dionice nije uključena u raspodjelu dobiti, te se iskazuje u zadržanoj dobiti.

Struktura kapitala Društva na dan 31. prosinca 2015. i 2014. godine je kako slijedi:

2015.	NOMINALNA VRIJEDNOST	BROJ DIONICA	%
Mali dioničari	10	15.932.766	97,15
Vlastite dionice	10	467.234	2,85
		16.400.000	100

2014.	NOMINALNA VRIJEDNOST	BROJ DIONICA	%
Mali dioničari	10	16.196.590	98,76
Vlastite dionice	10	203.410	1,24
		16.400.000	100

BILJEŠKA 29

Kredit

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Dugoročni zajmovi	147.587	183.810
Tekuća dospijeca dugoročnih zajmova	(15.677)	(43.708)
Dugoročna dospijeca	131.910	140.102
Kratkoročni zajmovi od banaka	13.779	214.950
Tekuće dospijeca dugoročnih zajmova	15.677	43.708
Kratkoročni zajmovi ukupno	29.456	258.658

Dugoročni zajmovi odnose se na posudbe od banaka u podružnicama Maistra d.d., Rovinj i Cromaris d.d., Zadar (2014.: Maistra d.d., Rovinj, Cromaris d.d., Zadar, TDR d.o.o., Beograd i Opresa d.d., Sarajevo).

Zajmovi su osigurani mjenicama, zadužnicama i hipotekama na materijalnu imovinu i zalihe.

Efektivne kamatne stope na datum bilance iznosile su:

	2015.	2014.
Dugoročni zajmovi	3% – 5,5%	3,14% – 4,50%
Kratkoročni zajmovi od banaka	4%	2,30% – 10,41%

Izloženost Grupe promjenama kamatnih stopa:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Zajmovi po fiksnim kamatnim stopama	154.848	181.530
Zajmovi po promjenjivim kamatnim stopama	6.518	217.230
	161.366	398.760

Knjigovodstvena vrijednost posudbi Grupe približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti budući da se ugovorene kamatne stope bitno ne razlikuju od kamatne stope po kojoj se Grupa trenutno može zadužiti.

Izloženost promjeni kamatne stope na primljene kredite sukladno ugovorenim datumima promjena kamatnih stopa na dan bilance je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
1–6 mjeseci	6.518	217.230
	6.518	217.230

Dospijeće dugoročnih posudbi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Između 1 i 2 godine	26.789	14.520
Između 2 i 5 godina	37.711	67.866
Preko 5 godina	67.410	57.716
	131.910	140.102

Knjigovodstveni iznos kredita preračunat
je iz sljedećih valuta:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
EUR	73.045	276.150
HRK	88.321	122.610
	161.366	398.760

Obveze po kreditima u iznosu od 0 tisuća
kuna (2014.: 224.857 tisuća kuna), a koje
se odnose na kredite odobrene od strane

banaka podružnicama u inozemstvu, osi-
gurani su garancijom banke koje je ishodila
matica.

BILJEŠKA 30

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Dobavljači u zemlji	118.765	184.611
Dobavljači u inozemstvu	20.455	60.779
Obveze prema državi	33.077	241.795
Porezi i doprinosi iz i na plaću	41.183	57.368
Obveze prema zaposlenicima	62.248	84.139
Obračunate obveze za kamate	2.794	288
Obveze za dividende	20.457	15.014
Obveze za predujmove kupaca	11.707	12.287
Ostale obračunate i druge obveze	575.676	499.220
	886.362	1.155.501

Knjigovodstveni iznosi obveza prema dobavljačima i ostalih obveza preračunati su iz sljedećih valuta:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
HRK	632.195	673.566
BAM	9.732	13.336
RSD	12.077	12.229
EUR	56.286	-
MKD	3.591	-
Ostale valute	24.266	60.781
	738.147	759.912

BILJEŠKA 31

Rezerviranja

(U TISUĆAMA KUNA)	REZERVIRANJA ZA OTPREMNINE	SUDSKI SPOROVI	OSTALA REZERVIRANJA	UKUPNO
Stanje 1. siječnja 2014.	48.431	189.446	-	237.877
Povećanje	54	19.074	-	19.128
Stanje 31. prosinca 2014.	48.485	208.520	-	257.005
Stjecanje podružnica (bilješka 33)	93.070	31.574	-	124.644
Povećanje	165.228	474	-	165.702
Isplata	(34.994)	(3.119)	-	(38.113)
Ukidanje rezerviranja	(3.972)	(43.430)	-	(47.402)
	267.817	194.019	-	461.836
Stanje 31. prosinca 2015.				
Prodaja podružnica (bilješka 34)	(23.212)	(61.680)	-	(84.892)
Povećanje	32.616	19.297	784.958	836.871
Isplata	(172.965)	(61.159)	-	(234.124)
Ukidanje rezerviranja	(3.561)	(5.166)	-	(8.727)
	100.695	85.311	784.958	970.964

Analiza ukupnih rezerviranja:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Dugoročni dio	915.146	220.784
Kratkoročni dio	55.818	241.052
	970.964	461.836

REZERVIRANJE ZA SUDSKE SPOROVE

Rezerviranje u iznosu od 85.311 tisuća kuna (2014.: 194.019 tisuća kuna) odnosi se na rezerviranje za određene sudske tužbe protiv Grupe od strane dobavljača i ostalih. Trošak rezerviranja iskazan je u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u bilješci 10 – Ostali poslovni rashodi. Iznosi rezerviranja su diskontirani na sadašnju vrijednost. Prema mišljenju Uprave, nakon savjetovanja s odvjetnikom, ishod sudskih sporova neće dovesti do gubitaka iznad iznosa rezerviranja na dan 31. prosinca 2015. godine.

REZERVIRANJA ZA OTPREMINE

Dugoročni dio rezerviranja za otpremine odnosi se na procijenjeni iznos otpremnina

sukladno Kolektivnom ugovoru, koje imaju pravo ostvariti zaposleni u nekim društvima u Grupi prilikom prestanka zaposlenja (prilikom odlaska u mirovinu, otkaza ili dobrovoljnog odlaska). Sadašnja vrijednost rezerviranja izračunava se na temelju broja zaposlenika, prosječne bruto plaće, godina radnog staža na datum bilance i diskontne stope od 4,85%.

OSTALA REZERVIRANJA

Ostala rezerviranja se najvećim dijelom odnose na procijenjene rizike koje je Uprava identificirala kao rezultat prodaje segmenta duhanskog poslovanja i maloprodaje.

BILJEŠKA 32

Tehničke pričuve

(U TISUĆAMA KUNA)	31. PROSINCA 2015.	31. PROSINCA 2014.
<i>Pričuve za štete, bruto</i>		
• Pričuve za prijavljene a nelikvidirane štete	1.701.617	1.777.164
• Pričuve za nastale, ali neprijavljene štete (IBNR)	1.161.849	1.088.298
• Pričuve za troškove obrade šteta	149.644	152.180
Pričuve za štete, bruto	3.013.110	3.017.642
Prijenosne premije, bruto	1.069.174	1.066.292
Matematička pričuva osiguranja, bruto	2.507.339	2.277.669
Ostale osigurateljno-tehničke pričuve, bruto	91.936	123.534
Tehničke pričuve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicijski rizik	34.582	5.312
Ukupno tehničke pričuve	6.716.141	6.490.449

Ostale osigurateljno-tehničke pričuve uključuju rezerve rizika koje nisu istekle.

Ročnost bruto tehničkih pričuva je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	DO 1 GODINE	OD 1 DO 5 GODINA	OD 5 DO 10 GODINA	VIŠE OD 10 GODINA	UKUPNO
2015.					
Prijenosne premije, bruto	890.739	103.307	66.319	8.809	1.069.174
Matematička pričuva osiguranja, bruto	253.948	1.132.079	592.746	528.566	2.507.339
Pričuva šteta, bruto	894.758	939.510	452.284	726.559	3.013.111
Ostale osigurateljno- tehničke pričuve, bruto	71.298	16.912	1.963	1.763	91.936
Tehničke pričuve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicijski rizik	4	1.436	33.039	102	34.581
	2.110.747	2.193.244	1.146.351	1.265.799	6.716.141
2014.					
Prijenosne premije, bruto	848.224	144.386	62.707	10.975	1.066.292
Matematička pričuva osiguranja, bruto	212.044	913.217	596.154	556.254	2.277.669
Pričuva šteta, bruto	1.186.895	830.680	527.519	472.548	3.017.642
Ostale osigurateljno- tehničke pričuve, bruto	97.255	10.601	2.695	12.983	123.534
Tehničke pričuve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicijski rizik	3.769	1.288	79	176	5.312
	2.348.187	1.900.172	1.189.154	1.052.936	6.490.449

BILJEŠKA 33

Stjecanje podružnica

I. Grupa je krajem travnja 2014. godine stekla 66,072% udjela u društvu Croatia osiguranje d.d., Zagreb koje se bavi djelatnošću osiguranja u Hrvatskoj, a preko svojih podružnica i osiguranjem u zemljama Jugoistočne Europe.

U tabelama u nastavku prikazani su plaćeni iznosi za stjecanje dionica Croatia osiguranja d.d., Zagreb, fer vrijednost stečene imovine i obveza i nekontrolirajući udjeli na datum stjecanja.

(U TISUĆAMA KUNA)

Trošak stjecanja:	
· plaćeno u novcu	2.104.327
Stečena neto imovina (vidi dolje)	2.871.172
Nekontrolirajući udjel	(974.131)
Goodwill (bilješka 18)	207.286

Goodwill proizašao iz stjecanja prvenstveno se odnosi na bazu kupaca, ekonomija obujma i imidž grupe. Ne očekuje se da će stečeni goodwill biti odbitna stavka kod poreza na dobit.

Pojedinosti o vrijednostima imovine i obveza su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	FER VRIJEDNOST PRIZNATA KOD STJECANJA
<i>Stečena imovina i obveze</i>		
Nematerijalna imovina (bilješka 18)	48.610	679.610
Nekretnine i oprema (bilješka 16)	991.498	991.498
Ulaganja u nekretnine (bilješka 17)	756.647	756.647
Ulaganja u pridružena društva (bilješka 19)	72.931	84.931
Potraživanja	3.791.757	3.791.757
Ostala financijska imovina	3.785.328	3.785.328
Odgođena porezna imovina (bilješka 24)	140.539	140.539
Novac	140.448	140.448
Rezerviranja (bilješka 31)	(124.644)	(124.644)
Odgođena porezna obveza (bilješka 24)	(97.163)	(225.763)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(7.108.357)	(7.108.357)
Nekontrolirajući udjeli	(40.822)	(40.822)
Ukupno identificirana neto imovina stečene podružnice	2.356.772	2.871.172
Nekontrolirajući udjel		(974.131)
Goodwill (bilješka 18)		207.286
Ukupno		2.104.327

Analiza novčanih tokova nastalih stjecanjem društva Croatia osiguranje d.d. u 2014:

(U TISUĆAMA KUNA)

Transakcijski trošak stjecanja	2.104.327
Stečeni novac	(140.448)
Izdaci za kupnju podružnice – ulagačke aktivnosti	1.963.879

Troškovi nastali u vezi stjecanja navedene podružnice u iznosu 17.611 tisuća kuna iskazani su u konsolidiranom računu dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. u sklopu troškova usluga.

II. Grupa je krajem prosinca 2014. godine stekla 81,57% udjela u društvu Grand Hotel

Imperial d.d., Dubrovnik koje se bavi hotelijerstvom.

U tabelama u nastavku prikazani su plaćeni iznosi za stjecanje dionica Grand Hotel Imperial d.d., Dubrovnik, fer vrijednost stečene imovine i obveza i nekontrolirajući udjeli na datum stjecanja.

(U TISUĆAMA KUNA)

Trošak stjecanja:	
• plaćeno u novcu	112.466
Stečena neto imovina (vidi dolje)	124.604
Nekontrolirajući udjel	(22.965)
Goodwill (bilješka 18)	10.827

Goodwill proizašao iz stjecanja prvenstveno se odnosi na bazu kupaca, ekonomija obujma, imidž grupe te sinergiju s postojećim hotelijerski poslovanjem.

Ne očekuje se da će stečeni goodwill biti odbitna stavka kod poreza na dobit.

Pojedinosti o vrijednostima imovine i obveza su kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	KNJIGOVODSTVENA	FER VRIJEDNOST
	VRIJEDNOST	PRIZNATA KOD STJECANJA
<i>Stečena imovina i obveze</i>		
Nekretnine i oprema (bilješka 16)	135.906	193.713
Zalihe	154	154
Potraživanja	2.315	2.314
Novac	22.124	22.124
Obveze po kreditima	(57.410)	(59.891)

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(24.729)	(22.249)
Odgodena porezna obveza (bilješka 24)	-	(11.561)
Ukupno identificirana neto imovina stečene podružnice	78.360	124.604
Nekontrolirajući udjel		(22.965)
Goodwill (bilješka 18)		10.827
Ukupno		112.466

Analiza novčanih tokova nastalih stjecanjem Grand Hotela Imperial d.d. u 2014:

(U TISUĆAMA KUNA)

Transakcijski trošak stjecanja	112.466
Stečeni novac	(22.124)
Izdaci za kupnju podružnice – ulagačke aktivnosti	90.342

Troškovi povezani sa stjecanjem od 263 tisuće kuna iskazani su u sklopu ostalih poslovnih rashoda u konsolidiranom računu dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.

Da je društvo Grand Hotel Imperial d.d. bilo konsolidirano od 1. siječnja 2014. godine, konsolidirani račun dobiti i gubitka iskazivao bi pro-forma prihode od 47.981 tisuća kuna te dobit od 5.542 tisuće kuna.

BILJEŠKA 34

Prodaja podružnica

a) Opis

Grupa je 30. svibnja 2015. godine potpisala s društvom British American Tobacco International AS ugovor o prodaji udjela u ovisnim društvima TDR d.o.o., iNovine d.d. i Opresa d.d. te u pridruženom društvu Tisak d.d. s efektom 30. rujna 2015. godine. Prodajom navedenih ovisnih društava prodani su i svi udjeli u drugim društvima koje su posjedovala navedena društva i koja su zajedno činila segmente proizvodnje i prodaje duhanskih proizvoda i maloprodaje.

Financijski podaci vezani uz prodane podružnice u razdoblju do datuma prodaje su prikazani ispod.

b) Podaci o financijskom poslovanju i novčanim tokovima

Prezentirano financijsko poslovanje i novčani tokovi se odnose na devet mjeseci koje je završilo 30. rujna 2015. i za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Prihodi	1.338.239	1.827.229
Troškovi	(1.194.591)	(1.568.001)
Dobit prije poreza	143.648	259.228
Porez na dobit	(22.390)	(37.105)
Dobit nakon poreza prodanih podružnica	121.258	222.123
Dobit od prodaje podružnica nakon poreza (vidi c) ispod)	985.298	–
Dobit od prodane podružnice	1.106.556	222.123

Neto novčani priljev od poslovnih aktivnosti	(59.566)	308.198
Neto novčani priljev od ulagačkih aktivnosti (2015. uključuje priljev od 3.757.503 tisuće kuna od prodaje podružnica)	3.594.696	(30.064)
Neto novčani priljev od financijskih aktivnosti	79.609	(101.632)
Neto povećanje novca generirano prodanim podružnicama	3.614.739	175.269

(c) *Detalji prodaje podružnica*

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Primljena naknada i potraživanje za prodaju podružnica		
· Novac	3.757.503	–
· Fer vrijednost potencijalne naknade (contingent consideration)		–
Ukupni primici od prodaje	3.757.503	–
Sadašnja vrijednost prodane neto imovine	(1.473.622)	–
Troškovi transakcije /I./	(873.060)	
Dobit od prodaje prije poreza	1.410.821	–
Trošak poreza	(425.523)	–
Dobit od prodaje nakon poreza	985.298	–

I. Troškovi transakcije najvećim dijelom uključuju troškove usluga vanjskih savjetnika te procijenjene rizike koje je Uprava identificirala kao rezultat transakcije (bilješka 31).

Temeljem ugovora o prodaji u slučaju zadovoljenja dodatnih uvjeta specificiranih

ugovorom o prodaji, postoji mogućnost da društvo naplati dodatnih 95.438 tisuća kuna (12.500 tisuća eura). Na datum 31. prosinca 2015. godine navedeni iznos nije iskazan kao prihod od prodaje zbog neizvjesnosti njegove naplate.

Sadašnja vrijednost imovina i obveza prodavnih podružnica na dan 30. rujna 2015. je bila:

(U TISUĆAMA KUNA)

30. RUJNA 2015.

IMOVINA	
Dugotrajna imovina	
Nekretnine, postrojenja i oprema	721.099
Ulaganja u nekretnine	1.012
Nematerijalna imovina	112.108
Odgodena porezna imovina	62.314
Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate	173.891
Potraživanja iz poslovanja i ostala potraživanja	73
	1.070.497
Kratkotrajna imovina	
Zalihe	442.377
Potraživanja iz poslovanja i ostala potraživanja	1.056.078
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	61
Depoziti	136.359
Novac i novčani ekvivalenti	43.184
	1.678.059
Ukupno imovina	2.748.556

OBVEZE	
Dugoročne obveze	
Kredit	465
Rezerviranja	81.397
	<hr/>
	81.862
Kratkoročne obveze	
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	488.846
Obveze za porez na dobit	2.520
Kredit	679.644
Rezerviranja	3.495
	<hr/>
	1.174.505
Ukupno obveze	1.256.367
	<hr/>
Nekontrolirajući udjeli	18.567
	<hr/>
Neto imovina	1.473.622
	<hr/>

BILJEŠKA 35

Otkup dionica od nekontrolirajućeg udjela

Grupa je tijekom 2015. godine dodatno otkupila dionice Tvornice duhana Zagreb d.d. za iznos od 10.845 tisuća kuna (2014.: 62 tisuće kuna), dionice Croatia osiguranja d.d. Zagreb za iznos od 3.684 tisuće kuna (2014.: bilješka 33) te dionice Croatia osiguranje d.d., Ljubuški za iznos od 11.452 tisuća kuna (2014.: – tisuća kuna).

Grupa je u 2014. godini dodatno otkupila dionice Maistra d.d., Rovinj za iznos od 574 tisuće kuna.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti manjinskog interesa i plaćene naknade u iznosu od 11.362 tisuće kuna (2014.: 50 tisuća kuna), iskazana je kao smanjenje ostalih rezervi u kapitalu Grupe.

BILJEŠKA 36

Novac generiran poslovanjem

(U TISUĆAMA KUNA)	BILJEŠKA	2015.	2014.
Dobit prije oporezivanja		366.694	105.823
Dobit prije oporezivanja prodanih podružnica	34	1.554.470	259.228
Dobit prije oporezivanja		1.921.164	365.051
Amortizacija	16, 17, 18	350.161	238.491
Dobit od prodaje podružnica	34	(1.410.821)	–
Poslovna dobit prodanih podružnica		(143.648)	(259.228)
Udio u dobiti pridruženih društava	19	(7.159)	(19.497)
Prihodi od kamata	6, 12	(313.353)	(323.770)
Trošak kamata	12	9.632	4.736
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	11	(314)	(3.944)
Otpis nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	16, 17, 18	87.536	23.735
Gubici/(dobici) od svođenja financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka na fer vrijednost	11	22.732	(93.908)
Ispravak vrijednosti potraživanja – neto	10	25.786	(8.466)
Prihod od dividendi	11	(7.843)	(4.692)

Promjene u obrtnom kapitalu:		
· rezerviranja		(196.782) 118.300
· tehničke pričuve	32	225.693 (108.388)
· potraživanja od kupaca		(29.985) 281.754
· ostala kratkotrajna imovina		77.811 296.784
· zalihe		(18.907) (37.716)
· obveze prema dobavljačima i ostale obveze		221.215 (168.783)
· ostalo		2.877 4.253
<hr/>		
Novac generiran poslovanjem		815.795 304.712
<hr/>		

BILJEŠKA 37

Potencijalne obveze i neizvjesni događaji

PRAVNI SPOROVI

Tijekom procesa privatizacije društava iz turističkog sektora, prema Zakonu o privatizaciji, priznato je vlasništvo nad izgrađenim zemljištem i nad manjim dijelom neizgrađenog zemljišta. Kako su se prije procesa privatizacije društva koristila značajno većim površinama zemljišta, u razdoblju od 1995. do 2001. godine društva su pokrenula sudske sporove s državom radi priznavanja vlasništva nad cjelokupnim zemljištem koje se koristi za obavljanje djelatnosti. Do datuma bilance sporovi nisu okončani iako je prvostupanjska presuda donesena u korist društava. Nakon datuma bilance stupio je na snagu Zakon o turističkom zemljištu prema kojem će, nakon utvrđivanja vlasništva između države i turističkih društava, društva biti obvezna plaćati koncesiju na državno zemljište. Budući da je cijeli postupak utvrđivanja vlasništva još u tijeku, u ovom trenutku nije moguće procijeniti utjecaj primjene zakona na poslovanje Grupe.

REVIZIJA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

U razdoblju od 2002. do 2004. godine, obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije u pravnim prethodnicima društva Maistra d.d., Rovinj; Jadran-turist d.d., Rovinj i Anita d.d., Vrsar.

Prema izvješću o obavljenoj reviziji, pretvorba i privatizacija društva Anita d.d., Vrsar koja je prethodno bila u društvenom vlasništvu, nije u potpunosti obavljena u skladu sa zakonskim propisima. Revizijom nije izraženo mišljenje o vlasništvu nad nekretninama društava. Društva su se očitovala o izvješću, ali do datuma bilance nisu poduzete nikakve pravne radnje. Uprava smatra da okončanje ovog postupka neće imati značajan utjecaj na poslovanje Grupe.

BILJEŠKA 38

Preuzete obveze

Na datum bilance, ugovorena je nabava dugotrajne materijalne imovine u iznosu od 44.234 tisuća kuna (2014.: 54.856 tisuća kuna), koja još nije realizirana te nije iskazana u bilanci na dan 31. prosinca 2015. godine, odnosno 2014. godine.

Grupa je u 2014. godini imala zaključne ugovore o najmu poslovnih prostora,

skladišta i kioska na rok od 1 do 15 godina. S prodajom segmenta maloprodaje (bilješka 34) navedeni najmovi su tijekom 2015. godine prešli na novog vlasnika.

Ugovoreno plaćanje obveza po operativnom najmu za korištenje poslovnih prostora je kako slijedi:

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Do jedne godine	-	4.528
Od 1 do 5 godina	-	5.001
Preko 5 godina	-	1.087
	-	10.616

BILJEŠKA 39

Transakcije s povezanim strankama

Grupa je kontrolirana od strane privatnih osoba od kojih niti jedna nema kontrolu.

Sljedeće transakcije su ostvarene s povezanim strankama:

I. PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Prodaja proizvoda

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Tisak d.d., Hrvatska	105.840	157.148
Veletabak, Novi Sad	-	129.472
Veletabak, Laktaši	-	-
	105.840	286.620

Prodaja proizvoda pridruženim društvima obavlja se po cjeniku koji je na snazi za nepovezana društva.

Prihodi od kamata

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Tisak d.d.	8.632	1.641

Potraživanja i obveze na dan bilance

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Potraživanja po osnovi prodaje robe i kredita		
Tisak d.d., Hrvatska	-	120.706
Tisak d.d. – potraživanje po kreditu i kamatama	-	-
Veletabak, Novi Sad	-	83.173
	-	203.879
Obveze prema društvu Veletabak, Novi Sad	-	456
Tisak d.d., Hrvatska	-	2.332
	-	2.788

II. PRIMANJA KLJUČNOG MENADŽMENTA

(U TISUĆAMA KUNA)	2015.	2014.
Plaće i ostala kratkoročna primanja	116.772	112.151

Ključni menadžment se sastoji od 151 zaposlenika Adris grupe (u 2014. godini: 170 zaposlenika).

Izvješće neovisnog revizora

DIONIČARIMA I UPRAVI
DRUŠTVA ADRIS GRUPA D.D.

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih financijskih izvještaja Adris grupa d.d. i njegovih podružnica ("Grupa") koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2015. godine te konsolidirane izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama kapitala i novčanom toku za godinu tada završenu, te bilješke koje se sastoje od sažetka značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

ODGOVORNOST UPRAVE
ZA KONSOLIDIRANE
FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivni prikaz ovih konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da

su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja, uslijed prijevare ili pogreške.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim konsolidiranim financijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su konsolidirani financijski izvještaji bez materijalno značajnih grešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u konsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir procedura ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u konsolidiranim financijskim izvještajima, koje mogu nastati kao posljedica prijevare

ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivan prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u svrhu provođenja revizijskih procedura u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjerenosti računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena koje je definirala uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

MIŠLJENJE

Prema našem mišljenju, konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2015.

godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31
10000 Zagreb, Hrvatska
Zagreb, 25. travnja 2016.

JOHN M. GASPARAC
Član Uprave

Luka Cvijetić

LUKA CVIJETIĆ
Ovlašteni revizor

Izvješće neovisnog revizora o godišnjem izvješću

DIONIČARIMA I UPRAVI
DRUŠTVA ADRIS GRUPA D.D.

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja društva Adris grupa d.d. (“Društvo”) i njegovih podružnica (“Grupa”) na dan 31. prosinca 2015. i za godinu koja je tada završila, koji su objavljeni u Godišnjem izvješću na stranicama 60 do 198, te smo izdali mišljenje na dan 25. travnja 2016. godine koje je objavljeno na stranicama 197 i 198.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA
GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje, sadržaj i točnost Godišnjeg izvješća Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o usklađenosti Godišnjeg izvješća s gore

navedenim konsolidiranim financijskim izvještajima, na temelju naših postupaka provjere.

Naše postupke provjere proveli smo u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu planiranje i provođenje postupaka provjere kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su podaci, uključeni u Godišnje izvješće koji opisuju informacije također prikazane i u konsolidiranim financijskim izvještajima (“ostale informacije”), u svim značajnim odrednicama, u skladu s konsolidiranim financijskim izvještajima. Uvjereni smo da provedeni postupci provjere čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

MIŠLJENJE

Prema našem mišljenju, ostale informacije sadržane u Godišnjem izvješću Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2015., osim poslovnih prihoda koji se razlikuju zbog drugačije klasifikacije u Godišnjem

izvješću u odnosu na financijske izvještaje te drugdje gdje je drugačije naznačeno u Godišnjem izvješću, su u svim značajnim odrednicama u skladu s konsolidiranim financijskim izvještajima.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31
10000 Zagreb, Hrvatska
Zagreb, 17. svibnja 2016.

JOHN M. GASPARAC
Član Uprave

Luka Cvijetić

LUKA CVIJETIĆ
Ovlašteni revizor